

COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE
cpsf.info
16
Colecția POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE
MIRCEA ȘERBAN
Ghidul din LUNĂ
EDITATĂ DE REVISTA ȘTIINȚĂ și TEHNICĂ

MIRCEA ŞERBAN

GHIDUL DIN LUNĂ

* *

Colecţia „Povestiri Ştiinţifico-Fantastice"
16

REZUMATUL CAPITOLELOR APĂRUTE ÎN NUMĂRUL 15

Din cauza unei defecțiuni survenite în timpul zborului, astronava „Mondial — Pax — 118" a trebuit să facă o escală de 10 ore pe lună. Profitînd de răgazul acestei întreruperi forțate, un grup de pasageri interplanetari descoperă în pustietatea Lunei o piatră funerară. Al cui o fi mormîntul?

Căutînd să dezlege acest mister, studentul Efim Morov, din Moscova anului 2520, se folosește de două manuscrise vechi de cinci veacuri. El pătrunde astfel în cunoașterea unor fapte petrecute cam prin mijlocul veacului al XX-lea.

Din paginile unui manuscris rămas nepublicat, studentul Efim Morov află despre viața unui tînăr american pe nume Bob Cooper.

Urmărind peripețiile acestuia, petrecute în anul 1955, asistăm la producerea unui accident aviatic a cărui victimă — Bob Cooper — cade într-un somn prelungit de-a lungul anilor.

Cu toate eforturile depuse de știința medicală, bolnavul continuă să doarmă pînă în clipa cînd medicii îi aplică un nou tratament.

Trezit în zumzetul anului 2000, fostul pilot Bob Cooper se reîncadrează treptat în ritmul vieții.

Complet restabilit, el caută să recupereze timpul irosit în urma accidentului și se interesează îndeaproape de preocupările științifice ale veacului atomic în care s-a trezit.

În centrul atenției figurează problema populării suprafeței Lunei. Însetat de o activitate demnă de omul anului 2000 și mai ales mînat de recunoștință față de știință, Bob Cooper dorește să-și ofere întreaga pricepere și tot entuziasmul său temerarei acțiuni de stabilire a omului în Lună.

Deaceea, îl întîlnim într-unul din birourile Departamentului interplanetar interesîndu-se de condițiile cerute voluntarilor.

(Urmare din numărul 15)

DEPARTAMENTUL INTERPLANETAR. DIRECȚIA ASTRO-BIOFIZICĂ

PROSPECT

Recentul Congres mondial al astro-biofizicienilor ținut la Paris, luînd în discuție rapoartele subcomisiei de explorare a suprafeței Lunei și analizînd activitatea intensă depusă în intervalul ultimilor ani, a ajuns la concluzia că:

trebuie abandonat vechiul sistem de vizitare pe scurte durate a satelitului nostru și înlocuirea acestui sistem prin aplicarea celei mai potrivite formule pentru popularea definitivă a Lunei.

Congresul apreciază greutatea unui asemenea proiect și în acest scop hotărăște înființarea unui oficiu interplanetar a cărui unică activitate va fi îndreptată spre descoperirea celor mai optime condiții de rezolvare a problemei locuitului în Lună.

Pentru început, ținînd seamă de faptul că stabilirea pe lungă durată a omului terestru în Lună implică o serie de riscuri și greutăți, congresul se consideră îndreptățit să se adreseze eventualilor solicitatori făcînd un călduros apel la sentimentele lor voluntare și la hotărîrea lor liber consimțită de a participa la uriașa luptă de pionierat ce-i așteaptă.

În acest scop, oficiul interplanetar este autorizat să aducă la cunoștința voluntarilor condițiile ce trebuie îndeplinite în mod reciproc de către oficiu, pe de o parte, și voluntari, pe de altă parte, precum și să amintească tuturora aspectul specific al unei asemenea acțiuni temerare.

CONDIȚII

Se poate prezenta, oferind științei serviciile sale, orice persoană sănătoasă, indiferent de vîrstă. Sînt preferați totuși cei ce n-au împlinit încă vîrsta de 40 de ani.

Se cere solicitantului să posede cunoștințe de fizică, astronomie, chimie, geologie, radiofonie, mecanică, meteorologie și noțiuni de medicină practică, în special acordarea primului ajutor medical.

Durata primului angajament este pe timp de un an.

Întreaga cheltuială a transportului și a întreținerii pe toată durata cade în sarcina oficiului interplanetar.

Obligațiile asumate de ofertant se rezumă la răspunderea asupra propriei lui vieți și la îndeplinirea cu strictețe a instrucțiunilor cerute de bunul mers al cercetărilor științifice.

La admiterea în serviciu, ofertantul va fi asigurat pentru suma de 100.000 de bonuri, care va reveni familiei sau oricărei alte persoane desemnate de ofertant.

SPECIFICUL CONDIȚIILOR DE MUNCĂ

Pentru a aminti doar o parte din specificul condițiilor viitoare de viață și de muncă ale voluntarului admis în serviciu, cităm:

Situată la o depărtare de Pămînt de peste 380.000 km, Luna — satelitul globului nostru — are o suprafață de 38.000.000 kmp și un volum de 22.000.000.000 kmc.

Forma atît de cunoscută a Lunei are o circumferință de 10.925 km.

Prezentînd Pămîntului veșnic aceeași față, Luna execută și ea o mișcare de rotație și, împreună cu Pămîntul, o mișcare în jurul Soarelui. Ea are deci o axă de rotație, 2 poli și un ecuator. Atragem atenția că cercetările întreprinse de oficiu privesc toate aceste puncte ale satelitului nostru.

Ceea ce constituie însă obstacolul principal în rezolvarea problemei stabilirii pe lungă durată a omului în Lună este faptul că aceasta nu are atmosferă. Învingerea lipsei învelișului gazos necesar respirației și vieții reprezintă pentru știință rezolvarea cuceririi absolute a satelitului Pămîntului. Aici trebuie îndreptate eforturile cercetătorilor. Ei trebuie să-și creeze condiții de viață cît mai apropiate de condițiile pămîntești, la care sînt adaptați. Împotriva absenței aerului are de luptat orice pămîntean ajuns în Lună. În aceasta constă adaptarea întregii vieți fizice și psihice a omului terestru.

Neavînd înveliș protector de aer — atmosferă —, cerul Lunei este veșnic senin, dar în schimb veșnic întunecat. Pe Lună nu există nici auroră, nici crepuscul. Lipsită de răsărit și apus de soare, noaptea succede zilei și ziua succede nopții fără nici o tranziție. Frumusețea unui răsărit sau a unui apus este necunoscută în Lună, atmosfera fiind aceea căreia i s-ar datora schimbarea culorii cerului.

Dacă la toate acestea mai adăugați faptul că Luna se rotește în jurul axei sale în 709 ore pămîntești, adică în 29 de zile și jumătate, înseamnă că ziua durează 354 de ore și noaptea de asemenea. Deci în cursul zilei, timp de 354 de ore, Soarele e prezent la orizont și, fără să întîlnească stratul protector al atmosferei, lovește direct suprafața Lunei. Luna nu este atunci decît un amestec de alb și negru. Nici o nuanță nu vine să îndulcească alternanța nemiloasă a zilei cu noaptea, a luminii cu umbra.

Pe Lună nu există nici anotimpuri. Satelitul nostru are zile și nopți de cîte 15 zile pămîntești. Aceasta se întîmplă la ecuator. La poli, inegalitatea zilelor se face, ca și pe Pămînt, resimțită în cursul unui an, dar în mai mică măsură, întrucît înclinația Lunei pe orbita ei este mai mică decît aceea a Pămîntului.

Lipsa răsăritului și a apusului de soare face ca singura gradație a luminii sau a întunericului să fie determinată de viteza urcușului sau a coborîrii soarelui la orizont. Locurile sînt luminate de o lumină egală, vie și zăpușitoare. Spațiile umbrite din cauza reliefului Lunei sînt negre. Cele luminate te pot orbi de atîta strălucire. Noaptea cade

complet, atît de adîncă încît nu există termeni de comparaţie decît în întunecimea minelor. Stelele lucesc atunci pe cer cu lumini vii, fixe şi nepîlpîitoare.

Temperatura e determinată de prezenţa sau absenţa Soarelui la orizont. Timp de 354 de ore Soarele dogoreşte, dînd o temperatură superioară apei în fierbere. Noaptea aduce cu ea un ger asemănător asprei noastre clime polare. Atunci, pe cerul ca de smoală al Lunei, apare la orizont, în noaptea încremenită de ger, discul strălucitor al Pămîntului. Din cauza apropierii, el pare de patru ori mai mare decît discul Soarelui. In faţa pămînteanului ajuns în Lună, Pămîntul îşi prezintă continentele, mările şi oceanele atît de cunoscute — locul de unde a pornit la drum. Spectacolul e de neuitat.

Oficiul interplanetar îşi propune crearea mai multor puncte fixe pe suprafaţa Lunei. Aceste staţiuni permanente vor fi instalate atît pe jumătatea suprafeţei Lunei a cărei faţă o cunoaştem, cît şi pe cealaltă jumătate a Lunei, de pe care Pămîntul este nevăzut, precum rămîne ascunsă sudicilor de pe Pămînt, Steaua Polară, sau nordicilor — Crucea Sudului. Principala staţiune ştiinţifică va fi instalată în unicul punct de pe Lună de unde prezenţa Pămîntului la orizont cu variaţii de maximum 12°—14° e vizibilă în permanenţă. Acela este punctul unde linia care uneşte centrul Pămîntului de centrul Lunei întîlneşte suprafaţa satelitului nostru. Acolo va funcţiona şi punctul de dirijare, control şi raport al întregii activităţi ştiinţifice desfăşurate pe satelit.

Locurile vacante prevăzute pentru întreaga desfăşurare a activităţii sînt în număr de 100, situate în special la poalele masivilor muntoşi, şi anume, cîte unul pentru fiecare punct-bază, cu excepţia punctului central-ghid, unde sînt prevăzute două locuri.

Pentru deţinerea postului numit „ghid", comitetul de conducere al oficiului interplanetar va delibera la sfîrşitul înscrierilor de voluntari.

Activitatea cercetătorilor începe după retragerea întregului personal ajutător care va contribui la asigurarea transportului interplanetar, precum şi la instalarea staţiunilor.

Legăturile prin astro-radiotelevizor vor fi ţinute zilnic conform programului de activitate ce se va înmîna candidaţilor definitivaţi ca acceptaţi.

In jocul necruţător al capriciilor astrale, omului i se cere să învingă piedicile ce stau în calea voinţei sale. In ciuda vechilor lui deprinderi, pe care milioanele de ani pămînteşti le-au imprimat speciei sale în luptă cu mediul, i se cere pămînteanului ajuns în Lună să-şi găsească resursele adaptării la noua sa viaţă.

Institutul de astro-biofizică îi cere să reziste un an. Este, fără îndoială, un apel la sacrificiu, un apel la datorie şi abnegaţie, ridicate la rangul de eroism.

Sîntem însă convinşi că speţa umană, care a ştiut să dea de atîtea ori, la timpul cuvenit, oameni dîrzi, cinstiţi şi curajoşi, va găsi şi de astă dată prilejul unor nobile afirmări.

COMITETUL DE ORGANIZARE

★

Citind prospectul, Bob simţi că are într-însul suficientă tărie fizică şi mai ales de caracter pentru a-şi asuma rolul unei asemenea încercări. Intr-adevăr, după cum avea să se confirme mai tîrziu, cei

68 de ani ai săi, cărora convalescenţa ştiinţifică a anului 2000 le-a restituit parte din vigoarea tinereţii sale neuzate, n-au constituit o piedică în calea admiterii sale în rîndul voluntarilor. Ba mai mult, trecînd cu succes examenul atît de pretenţios al comisiei medicale, Bob nu se credea cu nimic mai prejos celorlalţi.

Ştiinţa atinsese acea culme care să permită prelungirea vieţii omului. Bob se bucura acum de această cucerire a ştiinţei. Longevitatea obişnuită ajunsese la o medie ce depăşea suta de ani.

Datorită stimulenţilor fizico-chimici, a tratamentului cu hormoni, a folosirii în medicină a izotopilor radioactivi, precum şi a creării de condiţii de trai din ce în ce mai bune, durata vieţii omului se prelungise uimitor. Se tindea să se realizeze în privinţa omului ceea ce biologia ne oferă pe întreaga ei scară, adică să se ajungă la o durată a vieţii egală cu de 8 ori durata necesară maturizării fizice complete a individului. La om, aceasta înseamnă de 8 ori 25 de ani, adică 200 de ani. Aceasta trebuie să fie durata normală a unei vieţi de om.

Bineînţeles că şi realizarea unei longevităţi de 100 de ani constituie deocamdată un progres uimitor. Iar pentru Bob acest lucru însemna totul. Mai avea o viaţă de om înaintea sa.

A fost, fireşte, şi subiectul unor glume şi al unor cancanuri lansate de gazetari. Dar simţul sănătos al umorului pe care nu-l pierduse l-a ajutat să nu se prea sinchisească. Lui Bob i-a fost încredinţat rolul de colaborator al inginerului Smirnov, celălalt „ghid" al punctului central din Lună. Ar fi necinstit din partea noastră să credem că numirea sa în postul central ghid s-ar datora numai respectului pentru vîrsta sa înaintată. Alegerea şi desemnarea, făcute de institut, respectau în mod riguros capacităţile şi meritele fiecăruia. Şi să nu uităm un amănunt: în afara pregătirii sale de bază — fapt ce nu trebuie uitat —, Bob avea şi un merit. El fusese la timpul său deţinătorul unui record. E drept că a fost de îndată depăşit, dar cine nu şi-ar scoate pălăria şi astăzi în faţa vechiului soldat de la Marathon, cu toate că, de atunci încoace, distanţa de 42,300 km a fost parcursă pe durate din ce în ce mai scurte!

Şi, cu toată diferenţa de vîrstă ce-i deosebea, Smirnov şi cu Bob se împrieteniseră din prima clipă. Acum, după numirea lor, ei aşteptau cu nerăbdare să-şi ocupe locurile în racheta expediţiei prevăzută să părăsească Pămîntul în ziua de 12 octombrie a anului 2000, pornind de pe rachetoportul „LUMIÈRE" din Paris, unde se ţinuse şi Congresul mondial al astro-biofizicienilor.

Explicaţia faptului că mulţimea se adunase in număr atît de mare să conducă o parte dintre cei 100 de „locuitori ai Lunei" consta nu atît în curiozitate şi sportivitate, cum se întîmplase la primele zboruri în Lună. De data aceasta plutea şi un fel de sentimentalism romantic. Se pleca pentru mai multă vreme. Se dădea bătălia hotărîtoare: „Rămîne sau nu omul stăpînul Lunei?" Ca vizitatori, peste 1.000.000 de pămînteni s-au dus „să-şi vadă Pămîntul la picioare", urcîndu-se pînă sus pe buzele craterelor lunare. Nimeni însă nu s-a hotărît să rămînă acolo. Excursia, foarte interesantă, era pentru pămînteni tot atît de istovitoare. Şi numai vizitatorii Lunei ştiau să aprecieze apoi voluptatea pămîntească a respiraţiei fără aparat de oxigen, a îmbrăcatului în cămaşă şi haină fără căptuşirea trupului în costum lunar protector împotriva arşiţei sau gerului. Oricît de

prozaic ai fi fost înainte de zborul în Lună, căpătai de îndată, la înapoiere, romantismul apusurilor de soare.

Pe mulţi, fireşte, doar extravaganţa călătoriei i-a dus în Lună. Pe omul de rînd al anului 2000 nu-l puteai convinge că şi aceasta ar însemna ceva, la fel cum nu puteai convinge pe mulţi contemporani ai anului 1955 că alpinismul ar fi un sport de plăcere. Dar să lăsăm acest lucru deoparte, „gusturile nu se discută". Iar cei 100 de pămînteni nu plecau acum „de gustibus". Ei aveau de îndeplinit o misiune înaltă. Ştiinţa le cerea lor ultimul cuvînt. De aceea, mulţimea venise să-i conducă, să-i aplaude la plecare.

În puzderia de lume care se străduia să ajungă cît mai în faţă, un bătrînel vioi părea cel mai emoţionat. Era Jim Morell, bunul prieten al lui Bob. Venise însoţit de medicul care-i îngrijise prietenul şi-i dirijase întreaga reîncadrare în viaţă. Se ţineau la braţ pentru a nu fi despărţiţi de mulţime.

— Se comportă minunat. L-am văzut adineauri, spuse Jim doctorului.

— Nici nu-ţi dai seama ce emoţionat mă simt. Parcă eu aş fi în locul lui.

— Nu trebuie să ne fie teamă. N-a dat niciodată semnul vreunei slăbiciuni. Revenirea lui a fost cît se poate de firească.

— Nu la asta mă refeream, spuse doctorul. Sînt emoţionat pentru că-mi place să văd cînd cel drept învinge. În privinţa prietenului dumitale, mă bucură faptul că el se află astăzi acolo unde merită să fie.

— Într-adevăr.

— Asta mă bucură. Să văd că lucrurile şi oamenii ajung acolo unde este firesc să ajungă. Indiferent de numărul piedicilor din cale.

— Nu te poţi încumeta să opreşti tumultul unor oameni ca Bob.

— Asta este! Pentru mine, Bob e un simbol. Un simbol al lucrurilor ce nu pot fi ţinute în urmă, cînd ele trebuie să meargă înainte. Bob e însuşi progresul.

Tot răzbind prin mulţime, cei doi ajunseră, în cele din urmă, printre primele rînduri de spectatori. Se opriră. De aici, perspectiva era destul de largă.

Pe nesfîrşita întindere a rachetoportului „Lumiére", zece rachete interplanetare de ultimul tip stăteau aţintite spre cer asemenea unor ghiulele uriaşe. Celelalte, răspîndite în toate colţurile pămîntului, îşi luaseră zborul sau aşteptau să le vină rîndul la decolare. Din Moscova, New York şi Londra porniseră încă de alaltăieri. S-a şi anunţat sosirea lor în Lună. Peste trei zile vor pleca cei din Berlin, Pekin şi Sidney. Aici, la Paris, un du-te-vino de maşini terminau de adus şi de încărcat ca într-o gură flămîndă întregul bagaj al fiecărui pasager al rachetelor.

Oficiul interplanetar se îngrijise de case prefabricate dintr-un metal izolator, rezistent şi uşor. În ele vor locui cercetătorii voluntari. Se încărcau de asemenea tuburi de oxigen, de bioxid de carbon, de hidrogen, de azot, amestecuri de gaz respirator, apă, instrumente şi aparate de cercetări, camere Wilson, echipament de protecţie, instalaţie completă de laborator culinar automat şi atîtea alte lucruri folositoare şi nimicuri pe care viaţa le face indispensabile.

Se terminase, în sfîrşit, şi cu încărcarea. Se apropia clipa solemnă a despărţirii.

Dacă încărcătura privind stabilirea în Lună pe timp îndelungat atingea 4.000 kg, vina n-o purta Bob. În ceea ce-l privește, bagajul său personal nu depășea 4 kg. Pentru ca cititorii să nu creadă că e vorba de o greșeală de tipar, repetăm: bagajul lui Bob, demn de a fi rivnit de orice pămîntean, nu cintărea mai mult de 4 kg, adică de 1.000 de ori mai puțin decît cădea în sarcina oficiului să-i înzestreze. Și totuși în aceste 4 kg se găsea tot ce putea mulțumi pe un intelectual de valoare.

Gîndiți-vă că, despărțindu-vă de bătrîna Terra, veți purta dorul operelor de artă din vechiul muzeu Louvre sau ale galeriilor Treteakov. Gîndiți-vă că, în pustietatea lipsită de ființă și de culoare a Lunei, ați vrea să vedeți un peisaj colorat sau un portret pictat de Goya, Rembrandt, Velasquez, Repin, El Greco sau de cine știe ce artist al penelului. Sau în liniștea de nepătruns a Lunei ați vrea să ascultați muzica lui Mozart, Bach, Beethowen, Wagner, Ceaikovski. Sau v-ar apuca dorul voiajurilor terestre. Ce credeți că ați putea face? Bob s-a gîndit și a găsit soluția. În cele patru kilograme ale modestului său bagaj a luat tot, a luat și meniuri pentru 800 de prînzuri. Să-i cotrobăim puțin prin bagaj! În primul rînd, vedem două cutii cu microfilme. Aici sînt copiate în culori tablourile celebre din toate muzeele. Tot aici sînt filmate pagină cu pagină 2.500 de volume cuprinzînd romane de literatură, tratate de știință, broșuri, ziare. O bibliotecă uriașă. Alături, în cutii de celuloid sînt mii de pastile, fiecare conținînd extractul unui fel de mîncare. Bob le-a împărțit pe categorii: salate, supe, compoturi, desert, dulciuri, acrituri, sărături. Nimic nu a fost neglijat din ceea ce i-ar face vreodată poftă. Iar cînd, după o masă copioasă, care a avut nevoie doar de apă pentru a lua aspectul pămîntean al meniurilor, Bob ar simți nevoia unei lecturi sau a vizionării unor tablouri, el nu va trebui decît să tragă storurile ferestrelor și să-și proiecteze pe ecranul de pe peretele camerei tablou după tablou sau pagină după pagină, din cele două cutii cu filme așezate după specialități.

Bineînțeles, îi stătea la dispoziție și legătura permanentă cu Pămîntul prin astro-radiotelevizor, ceea ce-l făcea oarecum prezent la toate preocupările terestre. Acesta emitea însă în baza unui program pe care nu se știe dacă va avea întotdeauna timp să-l urmărească. Așa că pentru alegerea unui program după propria dorință, tot prin conținutul bagajului personal își va putea satisface nevoia de frumos și muzică.

Dacă va voi să asculte muzică în timpul lecturii sau vizionării tablourilor, banda de magnetofon lungă de 100 metri și imprimată pe principiul microsion îi poate servi orice concert simfonic sau recital al unor interpreți celebri. Așadar, bagajul său personal e destul de restrîns. Iar ceea ce este mai interesant este faptul că asemenea filme și benzi educative se pot procura de la orice librărie, la prețuri destul de modeste.

Cu o servietă în mînă, Bob se îndreaptă spre rachetoport. În ea purta tot ce avea să-i țină tovărășie în orele lungi de singurătate: patru kilograme de bagaj personal. În cealaltă mînă ținea metascopul pentru infraroșii, pe care din neatenție omisese să-l bage în servietă.

Mulțimea adunată îl intimida. I se părea că se pregătește un miting sau vreun spectacol grandios. În orice caz, ziua de 12 octombrie a anului 2000 nu i se va putea șterge ușor din amintire.

O mare agitaţie domnea pe întregul rachetoport. Încă din preajma străzilor vecine, oameni ai ordinei cereau publicului respectarea măsurilor de protecţie luate din timp. Intrările erau blocate. Trecerea oprită. Din cinci în cinci minute, agenţii de circulaţie se străduiau să strîngă cordonul pentru a opri mulţimea să depăşească limita de unde începea zona primejdioasă a presiunii.

In zadar difuzoarele de pe acoperişul hangarului cereau publicului să respecte ordinea. Toţi doreau să-i vadă pe curajoşi. Se amestecau printre ziarişti, printre cineaşti şi oficialităţi. Deodată, se auzi vocea poruncitoare a şefului rachetoportului: „Toată lumea la o depărtare de 100 metri de astronave!" Lumea se dete înapoi. Reporterii desigur, cu aparatul de luat imagini şi sunete, încercară neascultători, ca nişte copii obraznici, să mai prindă ultimul gest, ultimul cuvînt, orice. Dar cînd se auzi comanda „Atenţie!", imprudenţii au încetat să mai facă pe grozavii. Spaţiul rămase gol.

„Nr. 42, start!" Ceva sticlise pentru o clipă, lăsînd în urmă-i o flacără şi un zgomot de explozie. Un şuierat se pierdea ca şi punctul, undeva în văzduh. Pe rînd, din 10 în 10 minute, porniseră toate rachetele. Alergînd la telescoape sau la ecranele de radar, familiile şi prietenii urmăreau călătoria celor plecaţi.

Jim şi doctorul intrară să obţină legătura prin radio cu pasagerii rachetei nr. 42.

— Alo. Alo. Aici B.5. Aici B.5. Dăm legătura cu R.42... cu R.42".

În difuzor se auzi limpede vocea pilotului, a inginerului Smirnov şi a lui Bob.

De pe Pămînt, Jim îşi saluta prietenul...

— Drum bun!

În cabina sa, Bob auzi raportul pilotului către baza rachetoportului:

— Părăsim învelişul de aer al Pămîntului. Am trecut de oceanul aerian.

În mintea lui Bob, apăru o imagine a trecutului. În urmă lăsase în urmă oceanul pentru a nu mai regăsi niciodată lumea atunci.

Pe buze îi înflori un nume: „Joyce..."

Şi în ochi, lacrimi...

*

Aici se termină manuscrisul romanului neterminat al lui Frolov, scris în urmă cu cinci veacuri. Mai urmau cîteva rînduri prin care Academia făcea cunoscut cititorilor faptul că romanul rămăsese neterminat.

Pentru Morov, problema ce se punea acum era găsirea jurnalului despre care se vorbea în prefaţă. Fără el nu putea trage concluzia. Nu se putea afirma că eroul lui Frolov zace înmormîntat în Lună, cu toate că amănuntul somnului de 45 de ani putea constitui o dovadă puternică a descoperirii tîlcului ascuns de epitaf. Istoricii însă se feresc să facă afirmaţii pripite. E mai bine să întîrzii cu o vorbă decît s-o azvîrli grăbit şi necontrolat. Numai „Jurnalul unui ghid" mai putea constitui o confirmare sau o infirmare a părerilor sale. Morov se hotărî să plece în căutarea textului.

Apăsă pe butonul telefonului cerînd legătura cu New Yorkul, Bi-

blioteca Universității Columbia. Căpătă imediat legătura și primi răspunsul că în evidența bibliografică jurnalul figurează în catalogul „Muzeului planetar“ din Paris. Mulțumi și închise telefonul. Era ora 10 dimineața. Se grăbi să-l mai găsească pe profesorul său de istorie, căruia să-i comunice intenția de a pleca la Paris în după-amiaza aceleiași zile, rugîndu-l totodată să-i acorde și o scrisoare de recomandație către conducerea muzeului. Obținînd aprobarea profesorului său, Morov alergă spre administrația Universității, de unde obținu permisul de călătorie cu avionul, pe care se obligă a-l restitui a doua zi, de îndată ce se va întoarce de la Paris.

Spre prînz, îmbucînd două sandvișuri la bufetul aeroportului „Tusino“, hotărî că va lua masa la Paris. Avea un avion peste cinci minute. Peste o oră și jumătate, zări ciudata schelărie metalică a turnului Eiffel. Ajunsese la timp ca să mai găsească „Muzeul Planetar“ deschis. Un funcționar il conduse într-o cameră, de unde dintr-un dulap scoase un vraf de foi legate într-o scoarță groasă purtînd eticheta „Jurnalul unui ghid“, datînd din anul 2002 și aparținînd lui Bob Cooper.

— Bob Cooper? exclamă Morov.

— Precum vedeți, răspunse blazat bibliotecarul. Exact „Bob Cooper, anul 2002“.

Morov abia se putu stăpîni de bucurie. Numele coincidea. Totul e perfect. A dezlegat misterul. Lucrarea sa va face vîlvă. Va lua și premiul oferit de redacția londoneză. Dar dacă Bob Cooper a existat cu adevărat, ceea ce se confirmă din confruntarea celor două texte scrise în preajma anului 2000, aceasta nu însemna că el trebuie să fi murit în Lună și că odihnește sub piatra cu epitaful buclucaș. Deci, atenție, Morov! Istoricii n-au voie să se pripească. N-ai încă nici o dovadă că Bob al tău doarme în Lună, chiar dacă se potrivește că a mai tras un pui de somn de vreo 45 de ani în timpul vieții. Fii prudent! Nu trage concluzii, pînă nu cunoști și cuprinsul jurnalului!
ezate : Puteți lua loc în sala de lectură. Muzeul nu se închide decit [illegible] 8 seara. Și cum jurnalul nu are decît vreo 30 de file, în două ore sînteți gata. Chiar dacă luați note, n-o să depășiți ora 8.

— O singură întrebare, vă rog. La ce oră pot avea avion de legătură cu Moscova?

— Înainte de ora 8 sau după ora 8?

— Preferabil după ora 8.

— Un moment, să consult ghidul comunicațiilor! Scoase din buzunar un carnet, răsfoi la litera M și spuse: Aveți avion la 8 fix. Apoi la 8,20, cu escală Budapesta. La 10,30 cu escală Varșovia. Și cursă directă de noapte, la miezul nopții.

— Mulțumesc. Aș prefera cursa de 8. Sper s-o prind.

— Vă doresc din inimă. Spor la lucru!

Și se depărtă fără să facă zgomot.

Morov începu să citească pe nerăsuflate însemnările lui Bob Cooper. „Jurnalul unui ghid din Lună“.

*

12 octombrie 2000

Hotărîrea de a ține un jurnal am luat-o în clipa cînd pe cerul întunecat lăsam în urma noastră secera rotundă a Pămîntului. În-

cetasem să mai fiu pămîntean? Mă copleşise oare teama singurătăţii? Nu cred. Atunci de unde nevoia spovedaniei în faţa unui jurnal? Să fiu sincer. Sînt un om care se simte dator faţă de ştiinţă. Cum aş putea înapoia măcar în parte binele pe care ştiinţa mi l-a acordat, redîndu-mă vieţii? Într-un singur fel: să fiu la rîndul meu de folos.

Nu arborez în aceste clipe un eroism de paradă. Pur şi simplu, nu mi-e teamă de marea încercare. Achitarea datoriei trece înaintea oricărui alt gînd. De aceea, poate-mi amintesc de o pagină din Jules Verne, în care unul dintre naufragiaţii în cosmos luase o hotărîre ce se potrivea stării mele actuale.

— „Dragii mei, spunea el, nu ştiu dacă vom mai revedea cîndva globul nostru pămîntesc. Totuşi să procedăm ca şi cum aceste lucrări ar trebui să servească într-o zi semenilor noştri. Să ne fie mintea liberă de orice preocupare. Sîntem cercetători. Acest proiectil e de fapt un laborator transportat în spaţiu. Să observăm!"

La fel gîndeam şi eu. În plus luasem hotărîrea de a ţine şi un jurnal. Să rămînă urmaşilor umilele mele observaţii.

Aceeaşi zi

Mi-am propus ca însemnările mele să fie intitulate „Jurnalul unui ghid". Aşa că normal ar fi fost să-mi încep jurnalul din clipa în care mi-aş fi luat în primire funcţia încredinţată. N-am putut să trec însă peste neuitata zi de 12 octombrie a anului 2000, cînd, împreună cu pilotul şi cu tovarăşul meu, inginerul Smirnov, ne desprinseserăm de Pămînt şi, în drum spre Lună, rămăseserăm parcă agăţaţi în vidul dintre ele. Uitasem de cîteva ore şocul resimţit de accelerare şi începusem să mă mir de lipsa oricărei tulburări care să trădeze călătoria noastră.

În liniştea ce mă cuprinse a trebuit să-mi amintesc că inerţia îşi are ciudăţenia ei. Alergam spre Lună cu o viteză la al cărei gînd numai, eşti în stare să simţi fiori. Dar o dată în mişcare şi păstrată aceeaşi viteză, nu mai simţi nimic. Cine oare dintre noi simte că Pămîntul se tîrăşte în jurul Soarelui cu o iuţeală de 90.000 km pe oră? La fel, nici eu nu mai simţeam goana nebună a rachetei. Doar micşorarea secerii Pămîntului şi creşterea discului Lunei dovedeau că nu stăm pironiţi locului. Iar priveliştea de „afară" nu se putea datora decît călătoriei în spaţiu a rachetei. Un spectacol unic se relevă în faţa călătorului interplanetar. Pe mine m-a uimit pînă la copleşire. E drept că inginerul Smirnov mai văzuse de nenumărate ori spectacolul şi de aceea prefera acum să-şi rezolve problemele privind instalarea expediţiei. Cît despre pilot, el fredona un cîntec, omorîndu-şi plictiseala drumului întocmai unui şofer de autocamion pe un drum prăfuit de ţară. Ce vreţi, ei n-au dormit ca mine 45 de ani!

Pe mine toată întinderea întunecată a sferei cereşti, furnicînd de stele de o minunată limpezime mă încînta. Priveam de o parte Soarele, orbitor de atîta strălucire desprinzîndu-se de pe un fond negru. De cealaltă parte, Luna îi răsfrîngea lumina întocmai unei oglinzi. Cam la mijloc, secera argintie a Pămîntului. Iar pretutindeni, ca nişte cristale presărate cu desimea fulgilor de zăpadă, stelele. Cît despre Calea Lactee, n-aş putea-o asemui în vorbe decît cu o pulbere de aştri în mijlocul cărora Soarele n-ar fi decît o stea de rangul patru.

Pămîntul mă fascina. Intra tocmai în ultima sa fază şi părea un arc enorm întins pe firmament. În cornul acela cu cîteva puncte luminate mai viu — munţii, — lăsasem prietenii şi amintirile mele. Ba nu, amintirile le-am luat cu mine; sînt aici în rachetă...

13 octombrie 2000

Privesc pe fereastra rachetei. Privesc cu ochi de simplu muritor. Nu vreau să mă gîndesc la cifre. Şi, abstracţie făcînd de cifre, gîndul îmi zboară la mărimea corpurilor cereşti. Astfel că Soarele e un balon de două picioare diametru, faţă de care Jupiter e doar o portocală, Saturn un măr mic, Neptun o cireaşă, Uranus o cireaşă mai mare, Pămîntul o mazăre, Venus o măzăriche, Marte o gămălie mare de ac, Mercur un bob de muştar, iar asteroizii, simple boabe de nisip.

Aceeaşi zi

Ne apropiem de Lună. O privesc fără să-mi desprind privirile de pe ea. Încep să-i disting clar munţii. Sînt aceiaşi munţi pe care Galileu, studiindu-i printr-un ochian, îi vedea măriţi doar de 30 de ori şi îi descria că „sînt presăraţi ca ochii multicolori ai penelor din coada unui păun". Mie-mi fac aceeaşi impresie. Dar pe măsură ce distanţele descresc, aspectul lor se schimbă.

Priviţi mai de aproape, aceşti munţi, cu văile şi craterele lor rotunde alcătuiesc o suprafaţă zbîrcită, crăpată, o adevărată spumegătură vrednică, într-adevăr, de denumirea prea puţin poetică cu care au cinstit-o englezii: „green cheese", adică brînză verde, fermentată.

Dar cu toate că am trecut de jumătatea drumului ce ne desparte, Luna nu-mi apare mai clară sau mai aproape decît o văzusem de pe Pămînt. Cu puternicul telescop de acolo imaginea ei îmi fusese adusă pînă la 16 km distanţă. Aici mă aflu mai departe de ea.

14 octombrie 2000

Încep să simt trepidaţii, mici smucituri. Pilotul începe să frîneze viteza pentru a frîna căderea noastră. Am intrat în sfera de gravitate a Lunei. În curînd ne atingem ţinta. Admir calmul tovarăşilor mei. Pilotul, cel puţin, mi se pare formidabil. Cu cîtă siguranţă îşi alege el locul de sosire! Să vă spun drept: e primul meu zbor interplanetar. Şi asta în anul 2000. Alţii sînt blazaţi la ora aceasta. De aceea, pentru a nu părea mai prejos, trec peste amănuntul sosirii. Pe mine însă, ca fost pilot, călătoria m-a uimit. Nu-i primul lucru ce mă uimeşte la omul anului 2000.

15 octombrie 2000

La 15 octombrie, după ce pilotul reperase locul prin radar şi fixase cap de compas-radio valea muntelui Copernic, aselenizam frî-

nat în împărăția Lunei. Și fără să-mi fi promis cineva vreodată „Luna de pe cer“ astăzi am pus mîna pe ea.

Am pășit în imperiul Lunei și mi-am adus aminte de Mirabeau. În țările imaginare ale Lunei se plasau în glumă toate lucrurile ce nu există. „N-aveai dreptate, Mirabeau. Aci nu poți plasa decît ceea ce există“.

Aceeași dată seara

Am sosit la ora 19, pe lumină orbitoare și arșiță toridă. Pe Pămînt începe noaptea lui 16 octombrie. Aici ai nevoie și de ceas. Calendarul singur nu ți-e de prea mare folos în număratul zilelor.

16 octombrie 2000

Amenajarea bazei centrale-ghid, în care aveam să-mi deapăn împreună cu inginerul Smirnov, șirul unui an din viață, nu dură decît zece ore. Mai mult mi-am pierdut timpul cu instalarea aparatelor și a instrumentelor decît cu instalarea propriu-zisă a locuinței. E drept, aveam toți pereții prefabricați, iar planul special al arhitectului îl cunoșteam pe de rost. Centrala avea șase camere și toate dependințele necesare unui trai confortabil. Singura grijă consta în păstrarea etanșeității ferestrelor și a ușilor care împiedicau, prin cele două camere intermediare evadarea „atmosferei“ din casă în vidul de afară. O adevărată ecluză de aer a trebuit construită printr-un sistem blindat de uși, pentru ca interiorul, adică restul de camere, să ne permită o existență pămîntească în cuprinsul pustiu al Lunei. Iar în interior te simțeai ca acasă, dacă, binențeles, acasă ai dispune de un laborator înzestrat cu tot ce dispunea știința și tehnica în acel moment. Cu alte cuvinte, era chiar mai bine decît acasă, dacă...

Acest „dacă“ constituie toată problema. Dacă nu te aflai în Lună și nu trebuia să te supui specificului atît de neprimitor și diferit față de cel al Pămîntului.

17 octombrie 2000

Printre primele preocupări personale a fost recunoașterea poziției noastre pe harta Lunei. În acest scop studiasem mai multe hărți selenografice moderne. Dispuneam chiar și de cîteva exemplare mai vechi privind istoricul întocmirii hărților Lunei. Bineînțeles nu în original ci în imagini de film pe care nu aveam decît să le rulez pe ecran.

Luasem astfel cu mine prima hartă a Lunei, opera celebrului astronom din Danzig, Hevelius. Acesta, prin procedee ce nu erau exacte decît de două ori pe săptămînă, adică în timpul primului și celui de-al doilea pătrar, măsurase munții Lunei. El a greșit exagerînd mărimea petelor luminoase și rotunjite, care formează munții circulari, și a petelor închise, care alcătuiesc așa-zisele mări lunare. Hevelius a fost primul care a dat reliefului Lunei nume pămîntești. El a botezat suprafața Lunei cu munți ca Alpii, Apeninii, Carpații cu mări ca Mediterana, Caspica sau cu rîuri care, de fapt, nici nu există.

Mai aveam cu mine și o copie a hărții întocmite de părintele Ric-

cioli, contemporan cu Hevelius. Harta lui este plină de greșeli dar are și un merit. El a dat munților numele marilor bărbați din vechime și învățaților din epoca sa. Această metodă de nomenclatură a fost folosită și ulterior.

Tot răsfoind colecția hărților străvechi am dat peste harta lui Dominico Cassini, superioară celei a lui Riccioli, dar plină totuși de inexactități de măsurătoare.

De-abia începînd cu hărțile executate de pămînteni în anii de după 1944, cînd radarul a fost folosit la asemenea măsurători de la distanță, se poate socoti că suprafața lunară a încetat să mai fie atît de necunoscută în ceea ce privește distanțele și înălțimile. Într-adevăr, folosind radarul la măsurători, pămîntenii au ajuns ca în urma undei înapoiate de pe suprafața Lunei în două secunde, să poată aprecia cu aproximații neînsemnate toate detaliile reliefului lunar.

In mod oficial mă foloseam de harta selenografică a Oficiului interplanetar, întocmită după o riguroasă măsurare a teritoriului Lunei, precum și după o verificare a datelor cu ajutorul aparatelor de radar de pe Pămînt.

Aici trebuie să amintesc că față de orice hartă geografică, o hartă selenografică e mult mai precisă. Și că, de-abia ajuns în Lună, omul a corijat micile erori de însemnare geografică a Pămîntului. De aici s-au observat și s-au îndreptat micile greșeli ale geografilor de acum cîteva secole.

18 octombrie 2000

Ne-am plictisi de moarte dacă în imensitatea zilelor și a nopților lunare n-am avea de îndeplinit misiunea încredințată de Institutul de astro-biofizică.

Astăzi, de pildă, pe cînd ațipisem, m-am trezit speriat ca morarul care tresare atunci cînd încetează zgomotul roții în scocul apei. Am sărit în sus și am alergat să văd de ce „camera Wilson" își oprise răsuflarea ei de monstru. De altfel, aceasta și cu tic-tacul ceasului sînt singurele zgomote de aci.

De această „cameră Wilson" ne-am învrednicit să ne ocupăm zilnic, supraveghind-o să funcționeze necontenit. Scopul? Să studiem radiațiile cosmice din Lună. Dar mai întîi s-o descriu cum arată.

„Camera Wilson" se compune dintr-un recipient sub presiune, umplut cu un gaz și cu vapori de alcool. Trei dintre pereții laterali ai acestui recipient sînt de sticlă, iar al patrulea este format dintr-un piston mobil. Cînd trece un fascicol de raze mai multe contoare Geiger-Müller dau semnalul pornirii pistonului, iar brusca schimbare de temperatură în interiorul camerei favorizează condensarea vaporilor de alcool în jurul particulelor ionizate prin trecerea razelor. Picăturile care se produc astfel rămîn vizibile o clipă și formează desenul exact al razei, reproducîndu-i traiectoria. Aparate fotografice înregistrează această imagine efemeră și, grație fotografiei obținute, se păstrează urma fenomenului în timp ce raza însăși a dispărut.

O altă „cameră Wilson", suprapusă celei dintîi, este plasată sub acțiunea unui cîmp magnetic foarte puternic care influențează și de-

vizā traiectoria razelor. Prin calcule și prin compararea deviațiilor, se măsoară energia razelor observate.

Ei bine, aceasta este una dintre preocupările de peste zi. Aceasta este, de altfel, și singura răsuflare pe care o ascultăm în afară de propria respirație și aceea a ceasului.

19 octombrie 2000

O altă însărcinare primită este mai amuzantă. Mi s-a cerut să fac un raport asupra gravitații din Lună. Să nu credeți că lucrurile acestea au fost necunoscute pînă la mine. Cred mai degrabă că ideea de a mi se da de lucru în pustietatea asta, aparține în special doctorului Morisson, care îmi repetase și la despărțire: „Bagă de seamă! Caută să te preocupe ceva. Caută-ți de lucru! Inactivitatea este cel mai prost sfătuitor".

20 octombrie 2000

Viața mea cuprinde o noapte de 45 de ani. Așa că nu mi-o luați în nume de rău dacă trec cu ușurință peste acest lapsus de timp și spun — fiind crud cu mine însumi — „înainte de m-am culcat" și „cînd m-am trezit". Exclud dintr-o dată perioada cuprinsă între anii 1955 și 2000, pe care n-am trăit-o: am vegetat-o.

21 octombrie 2000

„Cînd m-am trezit" și am văzut-o pe infirmieră uitîndu-se la mine printr-o lunetă și pe indicatorul ei, un ac aprinzîndu-se la 36,06°, am înțeles că m-am trezit în altă lume. Lumea mea, aceea a anului 1955, nu folosea în spitale termometre la distanță, care să nu deranjeze bolnavii. Mai tîrziu am aflat că acel termometru se baza pe spectrul infraroșu. Era deci unul dintre aspectele cuceririi spectrului infraroșului care este invizibil cu ochiul liber și se situează în spectru între roșu vizibil și undele ultrascurte radiofonice.

Cunoșteam dinainte fototransistorul (aparat a cărui sensibilitate permite măsurarea cu o mare precizie a unui flux de raze infraroșii) și știam că se poate chiar, recurgîndu-se la ajutorul amplificării curentului, determina cu ajutorul unui fototransistor de pe Pămînt, o lumînare aprinsă într-unul din craterele Lunei. Făcusem de mult cunoștință cu fototransistorul. Dar cînd mi-a fost prezentată fosforografia, explicîndu-mi-se că anumiți „fosfori" transformă razele infraroșii în lumină vizibilă, am crezut în realizarea „măștii de opal care permite vederea invizibilului" — visul minunat al romancierului francez Gustav Le Rouge, autorul cărții „Prizonierul din planeta Marte".

Iar cînd mi-a fost dată în mînă acea pereche de ochelari magici, sensibili la razele infraroșii, pentru a vedea pe întuneric, totul mi se părea o glumă a prietenilor.

Azi i-am pus pentru prima oară și pot spune că încă una dintre imperfecțiunile mele a fost înlăturată. S-a lărgit sfera simțurilor omului. Știința viitorului duce într-adevăr la perfecționarea omului.

25 octombrie 2000

Azi e „Pămînt plin". A răsărit mare şi strălucitor pe cerul negru ca de smoală. Văd limpede şi deosebesc cele două Americi, o parte a Europei şi a Africii. America de nord este mai ştearsă. Trebuie să fie vreme rea, cu cer acoperit. Norii groşi împiedică deosebirea contururilor ei.

Nu ştiu de ce, dar acest tablou îmi dă un aer de nostalgie. Mă răscolesc amintirile. Dar şi un sentiment aproape de mîndrie, de superioritate încolţeşte privind globul acela rotund, a cărui viaţă o cunosc atît de bine.

Din pustietatea mea, privesc fix spre punctul din mijloc, acolo unde cred că e New Yorkul. Fără să vreau, gîndul meu cuprinde milioanele de oameni care, pe uscat, în uzine, în trenuri, în metrouri sau pe ape, în miile de vase, în mijlocul zgomotului şi al muncii, prinşi în îndeplinirea miilor de îndeletniciri, nici nu mai au timp să privească Luna. Cu ochii mereu la ceasornic, la filele de calendar, atenţi la fiecare sonerie sau apel telefonic, frămîntările pămînteşti îi absorb cu totul.

De aici, din locul meu, îmbrăţişez cu privirea întregul lor freamăt.

4 noiembrie 2000

Se întîmplă uneori să simţi nevoia de a-ţi abate gîndurile de la ceea ce te frămîntă. În asemenea situaţii, unii citesc versuri, alţii desenează, merg la pescuit. Femeile croşetează. Pe mine, încă de pe Pămînt mă liniştea studiul astronomiei. Stelele îmi deveniseră lumea concretă. Ceasuri întregi stăteam aplecat asupra cărţii pentru ca din rîndurile paginilor, gîndul să se desprindă, să se piardă în vis. Planşele cu cifre, numirile şi tabelele mă purtau în alte lumi. Şi nu sînt un original izolat. Lucrul acesta se întîmplă de cînd lumea.

Cine ar fi dat oare nume constelaţiilor, atribuindu-le forme şi interpretări atît de ciudate dacă nu s-ar fi găsit oameni care să le privească îndelung şi să le caute dezlegare? Dar nu-i nevoie să mergi cu răscolirile pînă în trecutul îndepărtat. Exemple nenumărate găseşti în toate timpurile, de-a lungul istoriei.

Cu două veacuri înaintea erei noastre, în Niccea, Hiparc calcula distanţa de la Pămînt la Soare. Şi în vremea aceea se prăbuşeau împărăţiile. Oamenii îşi făureau zei şi îi ardeau pe necredincioşi. Zăngăneau armele. Numai Hiparc pregătea liniştit catalogul aştrelor.

Altă dată, Herschel, fiu de muzicant sărac, el însuşi muzicant, observa din Londra cerul în timpul echinoxului de toamnă. Nu avea bani pentru un telescop. Îşi şlefuia singur lentilele. Descoperise totuşi planeta Uranus, aşa cum descoperi faţa unei fete la fereastra de peste drum. Se întîmpla ca atunci Napoleon să ameninţe Anglia cu cucerirea insulei. Se ţeseau intrigi. Se urzeau coaliţii. Cădeau statele şi se prăbuşeau casele domnitoare. Herschel descria liniştit stelele variabile şi nebuloasele, înşirîndu-le în tabelele sale după mărimi.

Dar în urma descoperirii lui Herschel, un fapt ciudat atrase atenţia astronomilor. Uranus nu se mişca pe cer aşa cum ar fi trebuit. Neregularităţile observate în mişcarea planetei nu se puteau explica

doar prin atracția planetelor cunoscute pînă atunci. S-a născut astfel ideea că Uranus mai este atras de o altă planetă încă necunoscută și care trebuie să fie situată undeva departe.

Prin calcule complicate și lungi, ținînd seamă doar de direcția și puterea atracției, fără a o căuta prin telescop, astronomul francez Leverrier descoperă planeta Neptun stabilindu-i matematic poziția, unde, cu greu, abia telescoapele putură s-o zărească. Și în acest timp, Europa își zăngănea din nou armele.

Nu sînt filozof. Aici însă am căpătat gustul de a gîndi în adîncimea lucrurilor. E drept, mai ales cînd privesc globul pămîntesc, mă încearcă același sentiment din tinerețe cînd priveam din vîrful muntelui la așezările din vale. Acolo, în timp ce gustam fericirea altitudinii, gîndeam că în trenul ce se vede ca un viermuieț în vale se zbate poate un călător pentru un loc, iar în casa aceea micuță, ca o căsuță de păpuși, un om se frămîntă pentru cine știe ce nimic pămîntean. Ce caraghioase, ce mărunte mi se par acum asemenea preocupări.

Aici, în Lună, am evoluat (asta e părerea mea, nu e obligat nimeni să fie de aceeași părere cu mine). Nu-i mai privesc „de sus" pe cei din vale, pentru simplul motiv că în univers, nu există „sus" și „jos". Dar am început să prind parcă sensul întregii rînduieli a lumii.

Îmi vin în minte amănunte despre viața globului de colo. E Pămîntul. Îl cunosc parcă de cînd, în urmă cu miliarde de ani, s-a prins împreună cu celelalte planete să joace hora în jurul Soarelui.

Îi cunosc etapele lui mai însemnate cum îmi cunosc datele mai importante ale vieții mele.

Globul de colo e Pămîntul! Scoarța lui a prins să se închege în urmă cu peste 3 miliarde de ani, timp în care despre pămînt nu știu mai mult decît că a rătăcit în spațiu, antrenat în cursa lui în jurul Soarelui. Și totuși... Există un fapt extraordinar petrecut în acel răstimp îndepărtat: a apărut viața.

S-au găsit urme de alge rudimentare în rocele peninsulei Scandinave, cărora radioactivitatea le atribuie o vîrstă de un miliard și jumătate de ani. S-au descoperit vestigii și mai vechi, depășind cu mult două miliarde de ani.

Globul de colo, cu continentele sale atît de cunoscute, a trăit sub tot acest tăvălug de secole și milenii, cînd cald și tropical, cînd rece și acoperit de ghețuri, înveșmîntîndu-se mereu în haina altor vegetații și sub întruchiparea altor animale. L-au scăldat deluvii potopindu-l. L-au zguduit cutremure. Și el continuă să-și vadă de drumul pe care se prinse să-l urmeze.

Îl cunosc bine. Sînt pămîntean, părticică din el. Port în mine tot ce-am luat de acolo. Dar de-abia aci, îi pot cuprinde măreața lui epopee. Îl am cu totul cuprins în privirile mele. Și nu e greu, cunoscîndu-i trecutul, să-i pot prevedea viitorul. Viața pe care o adăpostește, gradul de evoluție atins de om, nu pot decît să-i desăvîrșească, să-i înfrumusețeze existența. Natura, vechea stăpînă a lumii, tinde să se plece în fața omului, a noului ei stăpîn.

„Dați-mi un punct de sprijin și vă urnesc Pămîntul din loc" — spusese cîndva marele Arhimede, expunîndu-și teoria sistemelor de pîrghii. Azi nu mă îndoiesc. Omul viitorului poate îndeplini și această gîndire îndrăzneață.

17 noiembrie 2000

Astăzi, la ora 6,41 începea ceea ce pe Pămînt se numeşte ziua de 17 noiembrie a anului 2000. Dormeam liniştit, fără vise. Afară bezna adusese cu sine şi gerul. În încăpere era plăcut. Cele +18°C ale termometrului ne scuteau pînă şi de nevoia învelirii în timpul somnului. Şi totuşi m-am trezit brusc.

Mi se păruse că cineva mă zgîlţîise să mă scol. Mă uitai prin cameră. Alături dormea Smirnov. I se ciufulise părul său blond, turtindu-şi perna cu capul şi cu pumnul strîns, aşa cum dorm copiii istoviţi de joacă sau după o poveste lungă. Bun băiat Smirnov ăsta! Zăbovii puţin să-l privesc. Adevărată faţă de rus: suflet deschis — faţă deschisă. Acum dormea. El nu simţise nimic. Deci numai mie mi se năzărise. De, ce să-i faci, bătrîneţea! Dădui să mă culc. Atunci se porni şi difuzorul să urle. Era semnalul apelului prin radio între staţii. Se trezi şi Smirnov.

— Ce e? întrebă mirat privindu-şi ceasul. Încă nu e ora primirii rapoartelor.

Apăsai pe butonul difuzorului ca să recepţionez transmisia. Cele auzite ne încreţiră pielea. O voce sugrumată de emoţie anunţă în difuzor:

— Alo, centrul. Alo, centrul. Baza 6, Grund transmite: un vulcan în activitate, situat cam la 45° latitudine sudică, în raza bazei mele, ameninţă întreaga regiune. Instalaţiile bazei au fost distruse de cutremur. Din fericire, am salvat un tub de oxigen. Aştept dispoziţiile dv. Aştept dispoziţiile dv. Plec sau nu spre punctul vecin? Rog dispuneţi. Rog dispuneţi...

Apelul se mai repetă o dată. Ne privirăm unul pe celălalt. Pe Grund îl cunoşteam prea bine. Trebuie să fie mult prea alarmantă situaţia pentru ca un om ca Grund să ceară permisiunea de a-şi părăsi postul. Grund era un tînăr german absolvent al politehnicii. Urmase paralel cu politehnica şi conservatorul de muzică şi institutul de educaţie fizică. Era un tînăr vioi şi bine crescut — la propriu şi la figurat — a cărui primă grijă era să nu-şi dezvolte fizicul în dauna psihicului, cum se întîmplă de obicei cu mulţi aşi ai sportului. Pentru el, creierul şi muşchii erau puşi pe acelaşi plan. Pe Grund te puteai bizui. De aceea, îl repartizasem chiar la un punct de pe faţa invizibilă de pe Pămînt a discului lunar. Şi acum el ne raporta catastrofa abătută asupra bazei sale.

— Vulcani în activitate?! Erupţie în Lună?! — exclamă Smirnov.

— Ce te miră? — îl întrebai. — Această lume nu este încă cu totul stinsă. O revărsare a focurilor lăuntrice mai e posibilă în Lună.

— Da, desigur. Dar această ardere presupune consum de oxigen. De unde îl ia, dacă atmosferă nu-i?

— Vulcanul, prin descompunerea unor anumite combinaţii chimice, îşi poate procura singur oxigenul şi să arunce apoi flăcările în vid. Nu crezi cu putinţă?

— Ba da. Dar vom analiza fenomenul mai tîrziu. Acum trebuie să venim în ajutorul lui Grund.

Smirnov trecu la ecranul radarului. Aprecie primejdia erupţiei privind-o la aparat şi chemă deodată cele două baze vecine.

— Alo, alo. Aici centrul-ghid. Alo, Grund. Alo, Wraczek. Dispu-

nem contopirea provizorie a bazei nr. 5 cu baza nr. 6. Wraczek şi Grund, schimbaţi continuu coordonatele pentru a vă întîlni, ieşind unul în întîmpinarea celuilalt. Alo, Grund. Alo Wraczek, eu personal, mă îndrept spre baza nr. 5. Păstraţi calmul! Păstraţi calmul!

Spre prînz am aflat că Grund nu numai că nu şi-a pierdut liniştea, dar salvîndu-şi aparatul de telefilmat, a mai zăbovit ore întregi filmînd rarul fenomen de pe suprafaţa Lunei. Grund uitase parcă de oxigenul măsurat ce-i mai rămăsese. Uitase că viaţa-i putea fi ameninţată necunoscîndu-se proporţiile ce le putea lua catastrofa. La aceasta nu se gîndea. Un singur gînd îl mîna. Era primul pămîntean care avea prilejul să filmeze o erupţie vulcanică pe satelit. Asta-i era datoria în clipa de faţă: să slujească ştiinţei. Şi, fără eroism de paradă: nu era nimeni să-l privească, nimeni să-l constrîngă, el continua lupta. Filma întruna. Nu-şi părăsise postul. Luase cu sine educaţia ce o primise.

Aceeaşi zi

Smirnov nu mai zăbovi nici o clipă. Acest „ghid-şef" nu împlinise încă 25 de ani. Judecata sa, pregătirea sa ştiinţifică şi acel simţ de echipă ce nu-l părăsea nici o clipă, făceau dintr-însul o autoritate necontestată de nimeni şi, totuşi un conducător desăvîrşit. „Conducea cu hăţurile lăsate din mînă", dar simţeai că le poate strînge oricînd şi destul de usturător.

Aşa se întîmplase duminica trecută, cînd am făcut o analiză a felului în care ne desfăşuram activitatea încredinţată. Ce-l mai săpunise pe Ahmed Zaran, inginerul turc! Nu ştiu cum m-aş fi simţit în locul lui. Dar să scriu cum au decurs faptele.

Terminasem tocmai instalarea definitivă a tuturor bazelor. Eram încîntaţi de reuşita rapidă a primului obiectiv. Smirnov evidenţiase chiar pe cel care terminase cel dintîi şi cel mai bine amenajarea punctului. Îl felicita prin radio pe Ahmed Zaran. Îl cita ca exemplu. Omul se dovedise un gospodar minunat.

A doua seară, luni, în cadrul raportului zilnic pe care-l ţin eu, s-a întîmplat ca Zaran să nu răspundă. Îngrijorat, Smirnov repetă de vreo 10 ori apelul. „Să nu i se fi întîmplat ceva lui Ahmed!" Se auzi însă şi răspunsul la apel.

— Ce e, bre? M-a înnebunit semnalul. Altă treabă n-aveţi? Mi-e somn!

Ahmed băuse. Consumase prea mult din rezerva de băuturi alcoolice lăsate pentru „la nevoie" în timpul lungilor nopţi lunare. Ahmed se îmbătase şi călcase de două ori disciplina regulamentului: consumase peste limitele raţiei de alcool, iar pe deasupra nu dăduse raportul activităţii sale zilnice.

Smirnov îl lăsă în pace şi trecu neobservat incidentul. A doua zi de dimineaţă, mare ne fu mirarea cînd, ajuns la rîndul lui Ahmed, Smirnov îşi completă convorbirea în felul următor:

— Alo, Ahmed. Bună dimineaţa. Vreau să-ţi mai spun ceva. Ieri n-am putut vorbi. Dumitale ţi-era somn. Ascultă ce vreau să-ţi spun. Eşti un om care îmi placi. Acum trei zile ţi-am lăudat calităţile dumitale de bun organizator, de gospodar. Spuneai chiar că învăţaseşi să te porţi aşa de cînd îl citiseşi în urmă cu ani pe Robinson Crusoe. Ei bine, Ahmed, alcătuim o prea strînsă familie aici, ca să nu-mi

permit să-ți fac o mărturisire. Și eu l-am citit pe Robinson Crusoe. Și mie mi-e drag. Ceva însă nu mi-a plăcut la el. Îți amintești că el a trăit cu foarte multă vreme înaintea noastră, în Anglia burgheză. S-a ocupat cu negustoria și ca atare nu-l interesau decît profiturile sale personale. Iar înainte de a ajunge pe insula aceea nelocuită, nu avusese altă grijă decît de a-și agonisi cît mai multă avere. A mers pînă într-acolo, încît în tinerețe urmărea îmbogățirea chiar prin înșelătorii. Ducea locuitorilor din Guineea, o seamă de nimicuri strălucitoare, mărgele, oglinzi și profitînd de faptul că băștinașii nu cunoșteau valoarea aurului, obținea în schimb aur. Noi condamnăm astăzi o asemenea tîrguială. Dar astea ți le-am spus doar pentru că vreau să-ți amintesc că dacă figura lui Robinson Crusoe mi-a rămas și astăzi dragă, aceasta se datorește faptului că, în condițiile rele ale locuirii pe insula pustie, el a avut încredere în munca sa, a dat dovadă de dîrzenie în biruirea piedicilor, de curaj și de o voință de fier. Tocmai ce ne trebuie și nouă aci. Și acum te las, Ahmed. Trec peste cîteva zile să te văd. La revedere.

Acesta e Smirnov, tînărul inginer rus. Acum a plecat spre locul catastrofei. S-a despărțit de mine, ca de obicei, glumind:

— Bunicule, te las singur! Ai grijă de ogradă. Aparatele n-au fost încă controlate.

Strașnic băiat! N-am avut încă timp, dar tare doresc să-i vorbesc despre Joyce. Ce minunată pereche ar fi!

Aceeași dată

E grea singurătatea. De cînd a plecat Smirnov, e atît de grea, m-apasă atît de tare încît cred că aș putea-o cîntări. Vorbind prin radio și cu ceilalți prieteni de la celelalte baze, am ajuns la concluzia că, din simplă noțiune abstractă, singurătatea se poate materializa. Atunci, sub povara ei, simți umerii cum se apleacă, spatele cum se încovoaie. Astfel trebuie să fi arătat și Adam la începutul tuturor legendelor sau Robinson Crusoe în prima sa noapte pe insula unde-l aruncase naufragiul. Nici ocnașii deportați în Australia în urmă cu veacuri, nici pionierii Americilor, nici prorocii antichității retrași de tumultul vieții în pustiuri n-au putut simți o asemenea singurătate. Poate Byrd la Polul Nord, izolat singur în cabana subterană sau Allain Gerbault, traversînd de unul singur într-o barcă Atlanticul, să fi resimțit în parte amarul singurătății. Dar ei aveau în jurul lor vîntul polar sau murmurul nepotolit al oceanului. Ceva care să îi însoțească, să-i țină treji, pe cînd aci, nimic nu-ți ține tovărășie. Ești singur!

Cît de neprețuit ar fi în Lună un lătrat de cîine, un mieunat de mîță sau fie chiar, ceea ce pe Pămînt îmi producea atîta scîrbă, un șobolan. O muscă. Un bîzîit. O pișcătură de purice măcar. Orice, numai singurătatea s-o învingi. Dar în zadar ai da aci, întregul regat al Lunei pentru un cal, nu vei găsi cu cine să faci schimbul.

Aceeași dată

Sînt singur, fără Smirnov. Stau și-mi înving somnul. Privesc la ceas. 8,20. Smirnov o fi ajuns la jumătatea drumului, spre locul

catastrofei. Pe Pămînt, aceasta este ora înserării. Ies oamenii să se plimbe, să se bucure de o seară. Aici este încă noapte şi, departe de a se apropia de răsărit, soarele va continua să lipsească încă atita vreme.

Pe Pămînt, calendarele se subţiază. Foile se scutură rapid. Aici, zilele trec greu. Ca şi nopţile. Intr-o zi şi o noapte, mi-am trăit o lună pămîntească. Aşa că astăzi, măsurînd după ceas, am mai rupt o foaie din calendar.

Mă duc să mă culc pe întuneric şi mă voi trezi tot pe întuneric, pentru ca peste două săptămîni să-mi deapăn viaţa doar în lumina orbitoare a Soarelui!

Nici ceasul nu mă mai poate descurca cu cele 12 cifre ale sale.

M-am dus să mă culc şi am avut grijă să încui uşa cu cheia. De cine mă apăr? Am pufnit în rîs. Ciudată putere a obişnuinţei pămînteşti. Nici aici nu scap de ea.

18 noiembrie 2000

Timpul trece greu. Programul impus este singurul lucru ce mă face să nu-mi pierd minţile. Veştile lui Smirnov sînt laconice. Grund a fost rănit, lovindu-l un bolovan ce se rostogolea de sus, de pe panta vulcanului. La accident s-au adăugat şi neajunsurile lipsei de aer pentru respiraţie — anoxemia.

Grund filmase totul. Wraczek alarmat că nu primeşte răspuns s-a grăbit spre baza vecină. Incă o dată Smirnov avusese dreptate spunîndu-le să iasă unul în întîmpinarea celuilalt. Wraczek a fost primul la locul accidentului. Primul care să mai apuce să vină la timp.

*

Mă uit la calendar. Se împlineşte aproape un veac de la moartea lui Jules Verne, scriitorul care a scris majoritatea cărţilor sale într-o cameră goală din vîrful unui turn al casei sale din Amiens, înconjurat de o mulţime de dicţionare şi enciclopedii. In mansarda sa, el şi-a imaginat şi a aşternut pe hîrtie neuitata „Călătorie în jurul lumii", şi „Primii oameni în Lună". Ce n-ar fi scris el dacă s-ar fi aflat aici în locul meu, în Lună, de vreme ce lui i-a fost de ajuns să stea citva timp pe bordul vasului „Saint-Michel" pe Sena, între Rouen şi Paris, pentru a concepe lunga călătorie submarină a căpitanului Nemo.

E drept că pe urmă el a vizitat Scoţia, Anglia, Statele Unite, Africa de nord, Italia, dar închipuiţi-vă un Jules Verne în Lună, în locul meu! Ce să-i faci, nu se aşază întotdeauna omul potrivit pe locul potrivit!

Unde mai puneţi că stînd aci, nu i s-ar fi întîmplat ca în 1886 un tînăr dezechilibrat să tragă asupra sa, neucigîndu-l, dar lăsîndu-l infirm.

Aci nu are cine să tragă asupra ta.

28 noiembrie 2000

Privesc sfîrşitul însemnărilor de acum zece zile. „Aici nu are cine să tragă asupra ta". Zîmbesc, am şi de ce. Mi s-a părut că am

fost la un pas de moarte. Eu însumi parcă mă îndoiesc și acum de cele petrecute. Dacă n-aș avea martori, m-ați putea lua drept un bătrîn mincinos sau lipsit de judecată, căruia i s-au întunecat mințile. Dar toți din Lună îmi stau mărturie ca și raportul prezentat Oficiului interplanetar, la care am anexat o fotografie. Îl găsiți semnat și parafat de întreaga noastră expediție științifică.

Întreaga poveste începuse la vreo zece ore de la plecarea lui Smirnov la locul catastrofei. Într-adevăr, o nenorocire nu vine niciodată singură.

Trecuseră zece ore de la plecarea lui Smirnov și, pentru a-mi umple golul singurătății, îmi vedeam liniștit de îndeplinirea obligațiilor. Ba chiar le și depășisem. Făceam pentru a treia oară controlul aparatelor, cînd la orizont ceva asemănător unui bolid străluci nemilos în bezna cerului. Ce priveliște! Părea un bolid, dar nu era. Această ghiulea zburătoare ivită pe neașteptate în întunecime, la o distanță de cel puțin 100 km, înainta cu o iuțeală amețitoare. În urma sa lăsa o dîră ce continua să-i înscrie cîtva timp traiectoria pe fondul întunecat.

Nu. Bolid nu putea fi, întrucît părea că-și părăsește linia curbă descrisă la început. Părea chiar că își taie din drum și, apropiindu-se, se mărea în mod fantastic. Mai curînd aș crede că e vreun nou tip de rachetă interplanetară. „Dar fără să ni se comunice nimic"? — mă gîndii mirat.

La radio, vocea lui Carlos mă liniști spunîndu-mi:

— Ghiuleaua de foc nu poate fi decît un bolid. Este un lucru destul de obișnuit. Îi vedeam și de pe Pămînt. De acolo, ei prezentau o lumină ceva mai slabă decît a Lunei. Aici desigur că te-a uimit strălucirea lor. Bineînțeles, acești bolizi sînt incandescenți și în vid. Aerul înconjurător nu le este necesar aprinderii lor. S-ar putea să fi avut o grosime de 3—4 km și o iuțeală de 75 km/secundă, cum s-a întîmplat de atîtea ori în trecut. Fii pe pace, gîndul că ar fi o rachetă e nostim, dar nu e real. În orice caz, îl urmărim și noi.

Pe rînd, bazele 12, 16, 24, 35 și toate celelalte puncte care încingeau teritoriul Lunei, peste care se observa fenomenul, raportară. Curios, baza 35 era de aceeași părere.

— Nu poate fi bolid. Dacă Pămîntul răspunde că această rachetă nu a plecat de acolo, bag mîna în foc că e din altă parte, de pe altă planetă, din alt sistem!

— Din alt sistem?! Hendersen, controlează-ți concentrația oxigenului din cameră. Vezi să nu fi dat drumul la prea mult. Beția de aer duce la beția gîndurilor. Ai ajuns chiar la alte sisteme?

— De ce nu? Doar n-o să-mi închipui vreodată că viața a poposit din tot Universul doar pe Pămîntul nostru și acuma, prin noi, și pe satelitul său.

— Bine. Tema o cunoaștem. Crezi că acum avem de-a face cu o dovadă a înțelepciunii lor superioare, care le-a permis să învingă distanțele dintre sisteme, în timp ce noi ne mai străduim să ne apropiem de planetele sistemului nostru?

— Sigur că da. Asta nu-i decît o codiță la gîndul meu dinainte. Dacă există viață în forme poate diferite de a noastră pămînteană, e firesc ca, în baza unei mai lungi evoluții de-a lungul timpului, să se ajungă și la un fel de gîndire superioară nouă. Să nu uităm că poate nu sîntem cei mai vechi locuitori ai Universului...

— ...Chiar dacă-l avem pe Bob Cooper cu noi?

Izbucniră rîsete.

— Hei, lasă că te mai prind eu, puştiule! Să te legi acum de mine, cînd pare-se că ne vin oaspeţi.

— Cam ciudaţi oaspeţi, bunicule!

Era glasul lui Smirnov, care curmă apoi discuţiile.

*

M-am întins comod pe canapea. Doream să-mi amintesc ceva. Pusei magnetofonul să ascult muzică de Wagner. Nu ştiu de ce, dar mie mi se pare cea mai potrivită în mediul ăsta sălbatic în care trăiesc. Pe fondul acestei muzici, începui să derulez uşor, pagină cu pagină, filmul cărţilor despre aventuri extraordinare. Răsfoiam pe ecran paginile cărţii lui H. G. Wells „War of the Worlds" — „Năvălitorii din Stele". Gîndeam că e cea mai apropiată lectură pentru starea mea sufletească de acum. Şi acolo e vorba de oaspeţi din alte planete.

Mă oprii direct asupra povestirii primelor clipe. Pe ecran, literele se proiectau mari de o şchioapă. Citii:

„Am convingerea că toţi cei de faţă se aşteptau să vadă ivindu-se un om — poate o fiinţă întrucîtva deosebită de oamenii de pe Pămînt, dar, în părţile ei esenţiale, un om. Cel puţin în ce mă priveşte aşa credeam. Dar, uitîndu-mă cu băgare de seamă, văzui mişcîndu-se ceva în umbră, mişcări nesigure şi unduinde, încîlcindu-se unele pe altele, apoi două discuri luminoase ca nişte ochi. În cele din urmă, ceva care aducea cu un şarpe mic cenuşiu, de mărimea unui baston obişnuit, ieşi depănîndu-se ca un ghem şi se răsuci în aer spre locul în care mă aflam. Apoi veni un alt şarpe la fel.

Un fior neaşteptat îmi trecu prin tot trupul. O femeie în spatele meu scoase un ţipăt ascuţit. Mă întorsei pe jumătate, fără să slăbesc din ochi cilindrul din care ieşeau acum alte tentacule, şi începui să-mi fac drum cu coatele prin mulţime. Pe feţele celor care mă înconjurau văzui cum uimirea face loc groazei. Auzii din toate părţile strigăte învălmăşite şi lumea începu să dea înapoi. Mă aflai deodată singur, în timp ce de partea cealaltă oamenii fugeau. Îmi întorsei din nou privirile spre cilindru şi o spaimă de nebiruit mă cuprinse. O dihanie enormă, cenuşie şi rotundă, cît un urs de mare, se ridica încet şi greoi din cilindru. Cînd se ivi în lumină, avu o strălucire ca de piele muiată. Doi ochi mari, întunecoşi, mă priveau fix. Matahala luată în întregimea ei, era rotundă şi poseda, să zic aşa, un obraz; sub ochi, era o gură ale cărei margini, fără buze, tremurau, se frămîntau şi lăsau să se scurgă un fel de bale. Trupul pîlpîia şi gîfîia convulsiv. Un apendice tentacular lung şi moale se anina de marginea cilindrului, iar un altul se legăna în aer.

Aceia care n-au văzut niciodată un marţian viu, cu greu vor putea să-şi închipuie ciudata şi groaznica lor înfăţişare, gura lor stranie în formă de V, cu buza de sus ascuţită, fruntea lipsă, lipsă şi bărbia sub buza de jos ca un unghi, apoi zbuciumul neîncetat al acestei guri, tentaculele ca nişte Gorgone, respiraţia tumultoasă a plămînilor într-o atmosferă deosebită de a lor, mişcările lor greoaie din cauza gravităţii mai mari de pe Pămînt şi, mai presus de toate, extraordinara intensitate a ochilor lor enormi.

Toate acestea făcură asupra mea o impresie ce semăna cu greața. Era ceva spongios în pielea lor arămie și unsuroasă, ceva înspăimîntător, cum nu se poate spune, în stîngăcia mișcărilor lor domoale. Chiar de la această primă întîlnire simții dezgust și groază.

Deodată monstrul dispăru. Se clătinase pe marginea cilindrului și căzuse în groapă cu un zgomot asemănător aceluia pe care l-ar produce o legătură groasă de piei. Scoase un țipăt răgușit, foarte ciudat și imediat după aceea apăru un alt monstru la fel.

Cuprins de frică, o luai la fugă cît mă țineau picioarele..."

★

Făcui lumină. Mă oprii din citit. Frumoasă întîlnire — gîndii — „o luai la fugă cît mă țineau picioarele"! Mă închipuiam în locul lui. Eu ce-aș fi făcut? În loc de răspuns, stinsei lumina și începui să derulez „Robinson Crusoe". Îmi amintii că situația sa mi-era mai apropiată, întrucît singurătatea era factorul nostru comun. Pămînteanul lui Wells, chiar îngrozit, avea unde să fugă. Trăia printre oameni. Robinson era ca și mine în clipa de față — un izolat. În acest timp, muzica lui Wagner, în acorduri puternice, părea să învingă piedicile, ridicîndu-se peste stînci, războindu-se cu duhurile apelor, ale peșterilor și prăpăstiilor munților, înălțîndu-se puternic peste toate, în murmurul furtunos al viorilor ce urcau tot mai sus, mai sus...

Pe ecran, apărură paginile povestirii lui Robinson Crusoe, în clipa cînd înțelese că insula sa, departe de a fi pustie, e călcată de oaspeți necunoscuți :

„În vremea asta s-a întîmplat un eveniment care tulbură tot cursul liniștit al vieții mele. Era pe la amiază. Mergeam pe malul mării, îndreptîndu-mă spre barca mea, cînd, deodată, plin de uimire și îngrozit, zării urma unui picior omenesc desculț întipărită foarte limpede în nisip.

Cuprins de o mare neliniște, am pornit în grabă spre casă, spre cetatea mea. Nu mai simțeam pămîntul sub picioare. Gîndurile mi se încurcau. Eram speriat la culme. La doi-trei pași întorceam capul. Mă temeam de fiecare tufă, de fiecare copac. De departe, luam drept om fiecare ciot din cale.

S-ar putea să fie urma piciorului vreunui sălbatic care a picat pe insulă întîmplător. Dar nu cumva sălbaticii au fost în număr mare? Poate că au ieșit în larg cu pirogele, iar curentul sau vîntul i-a tîrît pînă aici? Foarte probabil că au coborît pe mal, iar după aceea au plecat din nou pe mare. Desigur că nu putuseră să fie încîntați să rămînă în această pustietate. De altfel, nici mie nu-mi surîdea să trăiesc într-o astfel de vecinătate. Firește, ei n-au băgat de seamă barca mea, altminteri ar fi ghicit că pe insulă se află oameni, s-ar fi apucat să-i caute și pînă la urmă, fără îndoială, m-ar fi găsit...

Eram gata chiar să admit că acești oameni nu veniseră din altă parte, ci erau locuitorii insulei. E drept că pînă acum nu zărisem niciodată vreun om; s-ar putea totuși să se fi ascuns de mult pe aici. Prin urmare, în orice clipă mă puteau ataca pe nepusă masă. Multă vreme mi-am muncit creierul în căutarea unui mijloc de apărare împotriva acestei primejdii. Pînă la urmă însă, n-am găsit nici unul.

În primul moment m-am decis să dărîm gardurile tuturor ogrăzilor mele și să dau drumul turmei, iar apoi să sap ogoarele, pentru

a nimici griul și ovăzul răsărit și să-mi desfac cortul, pentru ca dușmanii să nu poată descoperi nici o urmă a prezenței omenești pe insulă. Această hotărîre îmi veni în minte îndată ce văzusem înspăimîntătoarea urmă de picior. Intotdeauna, așteptarea unei primejdii este mai cumplită decît însăși primejdia și așteptarea unui rău este de zeci de mii de ori mai grea decît răul însuși. N-am închis ochii noaptea întreagă".

*

Furat de lectură, abia mă dezmeticii la apelul radioului în difuzor. Era glasul serios al lui Smirnov:

— Alo, alo. Aici Smirnov. Către toate bazele. Către toate bazele. Observațiile cu privire la așa-zisul bolid au fost juste. Este vorba de o rachetă de tip necunoscut, mult superioară rachetelor pămîntești, ai cărei pasageri își caută acum un loc potrivit aselenizării. Necunoscînd urmăriile unei asemenea întîlniri între locuitori ai unor planete atît de îndepărtate, dăm cuvenita alarmă: Toate bazele se consideră în stare de alarmă. Amintim că baza nr. 16 reperează în momentul de față traiectoria rachetei, la mică înălțime".

Păiisem. Baza nr. 16 era vecină cu punctul central-ghid, în care mă aflam. Nici nu se putea veste mai „bună" în singurătatea fiecăruia, și în special a mea, după lectura făcută. Dintr-un prim gînd, fără să-mi dau seama, stinsei toate luminile. Mă camuflam. Și inima începu să-mi bată puternic.

*

Neliniștea nu mă înșelase. Intr-adevăr, la vreo 15 minute de la darea alarmei, în porțiunea de orizont controlată de mine, se putea distinge cu limpezime silueta rachetei străine. Pierdea lin din înălțime și viteză, cobora mereu. Trecuse razant de vîrful tocit al muntelui în valea căruia ne așezasem baza. Fără îndoială că în mai puțin de cinci minute s-ar putea să mă aflu față în față cu acești necunoscuți. Părul mi se zburli în cap, iar prin tot corpul mă trecură fiori. Mai găsii putere să deschid radio-emițătorul și să strig. Vocea mi se păru ciudată mie însumi:

— Alo, aici baza-ghid! Comunic: racheta misterioasă a poposit la cîteva sute de metri de baza-ghid.

Am terminat emisiunea fără să cer sfaturi, fără să cer ajutoare, fără să promit că-i voi ține la curent pe toți. De ce? Nu știu. Simțeam însă nevoia de a-mi învinge o spaimă ce mă invada pe măsură ce clipele treceau. Cred că oricine îmi va da dreptate. Teama de necunoscut este ceva firesc. Te poate neliniști simpla întîlnire cu un necunoscut într-o pădure, într-un loc pustiu. Și, totuși acolo îți stă la îndemînă graiul. Te poți înțelege. Lucrurile se complică dacă ar trebui să ajungi față în față cu un trib de canibali. Dar oricît și ei sînt locuitori ai aceleiași planete. Există cît de cît puncte comune, cel puțin ca înfățișare, dacă nu din punctul de vedere al comportării. Dar închipuiți-vă ce mă aștepta pe mine! Să dau piept cu niște viețuitoare din altă planetă! Cred că-mi îndreptățiți neliniștea. De altfel, aceeași neliniște îi cuprinsese și pe tovarășii mei. Difuzorul zbîrnîia de atîtea întrebări:

— Ce mai e nou?
— A descins cineva din rachetă?
— Cîţi crezi că sînt?
Nu mai pridideam cu răspunsurile.
— N-am văzut nimic încă. Aştept ca şi voi. Pentru orice eventualitate las emiţătorul deschis.
Îmi trădasem teama prin asta? E posibil. De aceea poate că Smirnov împreună cu cei din punctele vecine se oferiră să-mi vină în întărire.
— Noi, adică Hendersen, Jannot şi cu mine pornim spre tine, pentru orice eventualitate. Ţin-te bine!
Mă ţineam tare bine! Retrăiam clipele de groază ale lui Robinson, pe care de-abia îl recitisem.
Cu toate luminile stinse, la adăpostul celui mai perfect camuflaj ce-l puteam realiza, priveam afară prin metascop. Pe ecranul fosforescent, vecinătatea înecată în beznă devenea vizibilă datorită perceperii infraroşiilor. Priveam cu ochi ficşi, neîndurîndu-mă să pierd nici măcar timpul unei clipiri. Ceea ce vedeam mă cutremura şi în acelaşi timp mă încleşta. Cu un efort de voinţă, îmi învinsesem teama. Orice-o fi, rămîn locului. Sînt primul pămîntean ce s-a întîlnit vreodată cu locuitorii unei lumi extraterestre.
Pe ecranul metascopului apărură trei siluete ce se desprinseseră din racheta oprită la mai puţin de un kilometru distanţă de mine. Erau trei vieţuitoare ciudate. Să le spunem oameni, cu toate că la prima vedere, în costumele lor de protecţie, vă rog să mă credeţi că le-aş fi putut lua drept orice, numai oameni nu. Nu aduceau prin nimic asemănător cu creaţiile imaginare ale unor scriitori fantastici. N-am regăsit în siluetele ce se apropiau nici pe Micromegas al lui Voltaire şi nici pe Guliver al lui Swift.
N-am văzut vreodată ceva mai înspăimîntător ca formă şi mişcări. Erau trei făpturi înalte. Călcau greoi şi apăsat, punînd cu grijă lungile şi subţirile lor picioare pe fiecare locşor. Nu se grăbeau. Se vedea prea bine că vin dintr-o altă planetă cu o altă gravitate. Dar calmul lor mă scotea pe mine din sărite. Cu ochii nedesprinşi de pe ei, vorbeam microfonului:
— Ciudaţii oaspeţi, în număr de trei, au descins din rachetă. Se îndreaptă spre bază ca nişte cunoscători ai drumului. Se apropie de mine. Mult prea încet. Simt că înnebunesc aşteptîndu-i. Cu toate că se descurcă minunat în pustietatea asta, mersul lor e îngrozitor de încet. Acasă la ei erau mai puţin atraşi de forţa gravitaţiei. A parcă li s-au lipit magnete de picioare. Dar vin totuşi. Încet, c sigur... S-au mai apropiat...
Mi se uscase cerul gurii. Îmi tremurau genunchii. Creierul mi-era însă limpede. Gîndirea nu mi se tulburase. Doar inima bătea să se spargă. Tîmplele zvîcneau. Aveam senzaţia luptătorilor din prima linie care-şi înving teama de inamic, sînt hotărîţi să rămînă în faţa primejdiei, au în ei destul curaj şi totuşi tîmplele zvîcnesc, inima loveşte, o transpiraţie rece le acoperă faţa. Acesta să fie oare adevăratul curaj? Adevărata luptă de a învinge teama?
În acest timp, siluetele se apropiară îndeajuns de mult pentru ca întîlnirea să nu mai poată fi întîrziată mai mult de un minut. Mă adresai colegilor mei strigînd în microfon:

— Păstrînd exact direcția în care mă aflu, oaspeții au ajuns la mai puțin de 10 metri. Nu mai transmit nimic. Puteți urmări prin televizor peste cîteva clipe, intreaga scenă a întîlnirii. Noroc bun!

Clipele se scurgeau ca anii. Ca anii marcați de bubuituri de tun. Timpul și propria-mi inimă se înlănțuiseră laolaltă. Apoi...

La ușă se auzi un zgomot. De-abia acum făcui lumină. Trecui în cele două camere care împiedică ieșirea aerului din bază și deschisei ușa de afară. O dată cu gerul, trei făpturi intrară pe rînd în casă. Dacă n-am murit în clipa aceea, cred că sînt nemuritor. S-a mai aflat în mine o rezervă de putere ca să mă ajute să nu fug, și să intru după cei trei oaspeți în casă. Am într-adevăr un sistem nervos formidabil; „odihnit", cum îi place lui Smirnov să spună. Numai stăpînirea de nervi m-a putut hotărî să-i însoțesc pe musafiri. Cele trei forme îngrozitoare intrară în casă și, simțind că aici este „atmosferă", își scoaseră casca și costumul de protecție, rămînînd, ca și mine, în haine. Aduseseră cu ei tot gerul de afară sau mie mi-era frig?!

Stăteam și ne priveam față-n față. Auzii cîteva sunete frumos articulate care trebuie să fi fost cuvinte dintr-o limbă monosilabică, cu multe inflexiuni în modul de exprimare. Îi priveam gîndindu-mă că nici un cuvînt de al lor nu s-ar putea potrivi cu vreo limbă pămînteană. Eu bîigui, totuși, un „Fiți bine veniți". Apoi tăcui, retras în colțul camerei, lîngă difuzor, lîngă singura legătură cu ceilalți prieteni.

Oaspeții nu erau cu nimic mai liniștiți decît mine. Dacă vădita lor tulburare nu era teamă, întrucît nu aveau de ce se teme (eu doar aș fi avut motive), atunci cu siguranță că acesta era modul de exteriorizare a impresionabilității lor. Erau vădit impresionați. Și, situîndu-ne pe poziția lor, înțelegem de ce. Gîndiți-vă: străbătuseră un asemenea drum; au găsit viață, și încă sub ce formă! În fața lor stăteam eu ca unic reprezentant al rasei pămîntești. Față de ei aveam un cap mic, brațe și picioare groase, păr pe tot capul, mă rog, toate motivele ca să fiu privit așa cum se uitau ei la mine.

Deodată, unul dintre ei făcu un gest care mă ingheță. Ridică brațul înarmat cu o armă necunoscută, o îndreptă spre mine, ochi și se auzi un clinchet. Nu simții nimic. Dar mă gîndii că omul nu simte întotdeauna durerea glonțului care îl ucide. Mă pipăii cu mîna în dreptul inimii și căzui grămadă. Leșinasem.

★

Cu cei trei aplecați asupra mea mă găsiseră Smirnov, Henderson și Jannot. La început nu știură ce să creadă. Am fost oare atacat de oaspeți?! Atunci de ce sînt așezat pe canapea și cu cei trei aplecați asupra mea, asemenea unor doctori ce-și veghează bolnavul? Cu un gest plin de hotărîre, Smirnov împinse la o parte pe cel ce mi s-a părut că mă împușcase. Mirat, Smirnov se uita la ceea ce „musafirul" ținea în mînă. În același loc priveau acum și ceilalți doi colegi de la bazele vecine. Trebuie să-i fi trecut prin minte gînduri teribile sau privirile lor trebuie să fi fost foarte necruțătoare din moment ce, fără să scoată vreo vorbă, „musafirul" se simțise dator să le arate „arma". Semăna oarecum cu un pistol automat. Puțin mai voluminos în dreptul tocului, dar cu un trăgaci, o piedică și o țeavă ce nu puteau lăsa dubiul.

„Musafirul" îndreptă arma reglementar, cu țeava în jos, împinse piedica, trase trăgaciul... cel puțin atît înțelegeau prietenii mei... și scoase, învîrtind de trăgaci, o fotografie. Fotografia mă reprezenta pe mine în zecimea de secundă ce a premers leșinului meu. Era o poză în culori (ce palid eram), pe care aparatul ce mi se păruse armă o scotea sensibilizînd filmul, developîndu-l, fixîndu-l și copiindu-l pe hîrtia ce se afla tot în interiorul armei dîndu-i aspectul acela de pistol voluminos.-

Smirnov și prietenii mei, încîntați de amănuntul tehnic, uitaseră aproape cu desăvîrșire lîngă cine se aflau. Între timp, eu mă trezeam liniștit, iar ceea ce vedeam mi se părea un vis grotesc și nicidecum realitatea.

Situați-vă pentru o clipă în locul meu! Închipuiți-vă că v-ați trezi în casa dv. și că ați fi martorul unui asemenea tablou. Trei oameni obișnuiți care, vă seamănă dv., ar sta lîngă alți trei oameni meșterind ceva la un fel de jucărie. Nu ar fi nimic deosebit. Dar dacă ceilalți trei oameni nu v-ar semăna, ci ar avea un cap enorm, dovadă că posedă un creier mare, evoluat. Ar avea un corp ciudat în care toracele se umflă ca niște foale, respirînd șuierător pentru că oamenii aceia ar fi învățați cu altfel de respirație. Și dacă, în capul enorm de care v-am vorbit ați vedea un nas subțire și lung, doi ochi mici, dar pătrunzători, gura ca o linie tăiată, fără buze, urechile mici și lipite de cap, avînd doar deasupra lor cîteva smocuri de păr, spuneți-mi cum v-ați simți? Să vă spun eu. Ați clipi des din ochi, pentru a vedea dacă nu e cumva vorba de un vis urît.

Clipitul meu atrase atenția lui Smirnov, a cărui voce îmi dădu curaj să mă trezesc de-a binelea:

— Bătrîne, trezește-te! Ia te uită mai bine la drăcovenia asta! — era arma care „mă ucisese" — uită-te și la poză!

Privii. Nu mă găsii deloc amuzant. Ceilalți, însă, rîdeau, iar cei trei oaspeți păreau că zîmbesc schimonosindu-și fața într-un rictus. Hendersen se simți acum dator să-i fotografieze el. Trecu dincolo să developeze filmul. Noi nu dispuneam de un aparat atît de perfecționat ca al „ălora". Peste cinci minute le întinse oaspeților poza. Acesta a fost primul schimb, primul salut între locuitorii a două planete. Oaspeții primiră și răspunseră în cuvinte pe care doar ei le înțelegeau. Smirnov le adresă, în schimb, cîteva cuvinte de politețe, pe care, la rîndul nostru, doar noi le înțelegeam.

În timpul acestor schimburi de amabilități, Jannot trecuse în camera de alături, de unde se întoarse cu o tavă încărcată cu pahare și două sticle de vin bun. Pe alte două farfurii, aduse într-una diferite brînzeturi și salé-uri, iar în cealaltă fructe și prăjituri uscate.

Înapoiat în camera de alături Jannot se pregătea să mai aducă cîteva scaune. Profitai să-l ajut, mai mult pentru a-l întreba:

— Crezi c-o să mănînce ce le dăm? Poate sînt învățați cu altfel de mîncăruri.

Cu siguranța sa științifică, care-l caracterizează, Jannot îmi răspunse:

— Mai mult ca sigur că există deosebiri între felul nostru de alimentație și al lor. Dar după cîte văd, par mamifere. Deci femeile lor nasc pui vii, pe care-i alăptează. Așadar, un derivat al laptelui au mai gustat în viața lor. Cît despre fructe și dulciuri, n-avea nici o grijă! Ca să existe viețuitoare de talia lor pe planeta din care vin, trebuie să existe și vegetație bogată pe acolo. Așa că și fructe au

mai mîncat dînşii. Cît despre vin, te rog să nu-mi spui că există pe undeva vreo planetă locuită unde această licoare divină să nu fie cunoscută. Aşa că ceea ce ne trebuie acum sînt doar nişte scaune. E drept că la oaspeţi nu ne-am aşteptat. Hai să improvizăm ceva din lăzile acestea! Ce stai şi te uiţi la mine?!

Intrarăm cu două scaune şi improvizarăm şi o bancă.

Smirnov oferi oaspeţilor să se servească. Oaspeţii îndrăzniră şi se serviră. Smirnov ardea să ţină un toast. Dar cum? În ce limbă? Ideea îi veni lui Hendersen. Cunoştea bagajul meu. Căută banda de magnetofon şi se gîndi să pună muzică. Se gîndi la Sibelius, la Grieg, la cei ce-i plăceau lui. Se hotărî însă asupra unei bucăţi pe care o socotea nimerită, largă şi cuprinzătoare ca şi clipa pe care o trăiam acum. Alese „Simfonia a IX-a" de Beethowen.

Ideea lui Hendersen se dovedi minunată. Încă de la primele măsuri ale simfoniei, capetele „oaspeţilor" se întoarseră spre banda de magnetofon, se priviră unul pe celălalt, şi faţa lor căpătă un aer de adîncă simţire şi răscolire. Muzica nu le era ceva nou, necunoscut. Era mai mult sigur că acasă la ei, pe planeta lor, muzica atinsese culmi de creaţie. În ceea ce priveşte felul lor de a asculta muzica, acesta depăşea măsura unei educaţii sau culturi alese şi părea mai degrabă ceva înnăscut, firesc speciei lor, ca de altfel şi înţelegerea graiului vorbit.

Cît despre frumuseţea Simfoniei a IX-a şi măiestria compozitorului, noi, pămîntenii, nu puteam decît să ne mîndrim de efectul ce l-a avut asupra oaspeţilor.

Încă de la începutul simfoniei, cînd tremolo-ul viorilor secunde şi al violoncelelor întărit de corni şi apoi de ceilalţi suflători se împleteau în păienjenişul notelor, cu sclipirile de o clipă ale viorilor, violei şi contrabaşilor care săgetau adîncurile întunecate ale orchestrei, figurile „oaspeţilor" deveniseră atente, crispate. Citeam pe feţele lor efectele muzicii, care trădau cînd o voinţă severă, cînd o dezamăgire tragică, întreţesută pe alocuri cu episoade visătoare, lirice, cu minunate expresii ale idealurilor frumoase, atrăgătoare, pentru a căror înfăptuire se duce o luptă eroică plină de peripeţii. Muzica se potrivea şi zbuciumului nostru de cercetători-pionieri în inimile cărora, fie că eram pămînteni sau veniţi din cine ştie ce altă parte, ardea aceeaşi flacără.

Sfîrşitul primei părţi, a acelui „Allegro ma non tropo — un poco maestoso" ne amintea zorii prevestitori ai victoriei. Şi ca în toată muzica lui Beethowen, în clipa cînd dezolarea şi tristeţea păreau că nu mai au margini, reînvia din nou motivul energic al primei teme, afirmînd voinţa de a lupta, voinţa de a învinge.

Profitînd de pauza între părţi, Smirnov spuse doar un cuvînt „Beethowen". Bineînţeles, oaspeţii nu pricepuseră nimic din acest cuvînt, care pentru noi trezeşte atîtea ecouri. În schimb, în timp ce se auzea cîntecul de bucurie adus ca un chiot de către suflători în partea a doua, cînd intervine apoi mişcarea rapidă, „Presto-ul" în care oboiul şi clarinetul cîntă, acompaniaţi de către fagot, o temă melodioasă şi cînd apoi după trio se reluă de la început, „Scherzo-ul vivace", ochii celor trei ne priviră pentru prima dată cu un aer de înaltă apreciere.

Nimeni nu îndrăzni să vorbească între partea doua şi a treia, care pregătea parcă audierea acestei vibrante pagini simfonice creată de genialul compozitor ca o cugetare profundă despre sensul adînc al vieţii, despre frumuseţile idealurilor înalte. Armonia părţii a treia,

prin liniștea sa poetică, prin lirismul și duioșia ei caldă, învăluia în acea noapte din Lună. întreaga noastră ființă, purtîndu-ne pe aripile nădejdilor minunate. Interesantă ar fi fost cunoașterea amintirilor pe care această muzică le deștepta, răscolind sentimentele celor de față, făcîndu-i să guste din plin farmecul unui perfect echilibru moral.

Ultima parte a simfoniei, revărsată în torentul dramatic și violent al suflătorilor, deschide corzilor drumul unei melodii severe, care pregătește apariția vocii omenești. Pe rînd, baritonul solist, urmat apoi de cor, soprană și tenorul solist preiau tema solemnă în care chemarea patetică „Prieteni, haideți să cîntăm un cîntec plin de farmec, de foc înălțător" se înalță tumultuoasă îndemnînd la adevărata frăție a omenirii.

Oaspeții ascultau mișcați melodia desprinsă din răsucirea lentă a benzii de magnetofon. Păreau cufundați în gînduri grele, frămîntătoare, din care nimic nu i-ar putea smulge. Și, totuși, cînd corul și orchestra, unite în finalul înălțător ca un imn, cîntau versurile:

„Slavă ție, stea curată!
Voie bună pe pămînt!
Toți pe lume frați noi sîntem...",

unul dintre oaspeți se ridică, zăbovi o clipă ca pentru a-și rîndui gîndurile — mai bine zis simțurile — și, înaintînd spre Smirnov îl cuprinse de după umeri, zgîlțîindu-l cu putere. Era, fără îndoială, forma lor de manifestare a unor sentimente de prietenie și frăție. Ceilalți doi ne îmbrățișară pe Hendersen și pe mine. Era o scenă de un emoționant patetism. Pentru mine a fost cea mai înălțătoare clipă din viață. Asistasem la o lecție de înaltă umanitate, cînd ființe atît de deosebite din punct de vedere fizic, aparținînd unor lumi atît de diferite, se considerau totuși egali, prieteni, ba chiar frați.

Ce lecție minunată pentru întregul trecut istoric al pămîntenilor, cînd înjositoarea teorie a rasismului făcea atîtea victime! Ce pildă neîntrecută de înălțare a cuvîntului „om"! Ce mîndrie! Simțeam în noi bătînd o inimă mai caldă și coloana vertebrală parcă îndreptîndu-se. Înălțarăm capul. Eram mîndri că ne putem spune „oameni", „semeni".

Jannot avusese și el dreptate. Paharele fură golite cu sete. Apoi ne mai fotografiarăm o dată, „cel cu arma" zîmbindu-mi ca pentru a-mi spune: „Fii atent! Nu ai de ce te speria!"

Poza era o minune a artei fotografice, de o naturalețe identică privirii obișnuite a ochiului. Oaspeții ne îmbrățișară din nou. Înțeleserăm că vor să-și ia rămas bun. Îi conduserăm pînă afară, unde, echipați contra gerului Lunei, îi invitasem în tancheta bazei, pentru a-i scuti de efortul drumului pînă la rachetă. Pe drum, Smirnov încercă să se înțeleagă cu ei, repetînd în zadar, în mai multe limbi, aceeași întrebare ce ne frămînta pe toți:

— De unde sînteți? Din ce planetă? Din care sistem?

La insistențele sale primise și un răspuns: „Oro". Ce avea să însemne acest cuvînt nu am mai putut afla niciodată. L-am mai repetat de cîteva ori, întipărindu-mi-l puternic în minte, în timp ce oaspeții foloseau niște aparate ciudate de cercetări științifice, montate chiar în racheta lor. Apoi ne luarăm iar rămas bun.

Racheta cu oaspeţii ciudaţi decolase ca un fulger. Atîta mai ştiu că nu pridideam făcîndu-le semne cu miinile. Ne despărţisem mai mult decit prieteni. Eram fraţi. Copii ai aceleiaşi familii care populează Universul. Găseam că, în ciuda tuturor deosebirilor, aveam totuşi mai multe asemănări, mai multe puncte comune. Erau, ca şi noi, oameni, semenii noştri, cu care strănepoţii vor relua, desigur, un contact mai strîns.

Dar pentru noi, „Oro" ascundea taina pe care doar viitorul o va dezlega. Prezentul ne-a adus însă bucuria unei mari prietenii.

*

După plecarea oaspeţilor aveam impresia că sfera vieţii se lărgise uimitor. Priveam, strălucind în adîncul nopţii lunare, miile de nestemate ale altor lumi. Şi, pentru prima oară, am zîmbit luminilor îndepărtate, salutînd în ele pe locuitorii lor, adresîndu-le gîndurile mele şi credinţa că uriaşul hău ce ne desparte e mult prea mic ca să împiedice nesecata chemare a prieteniei şi frăţiei.

Luna înceta să mi se mai pară pustie. Era doar o treaptă în lungul drum de apropiere între lumi.

Aici, în valea muntelui Copernic, la poalele Apeninilor, unde Carpaţii se desfăşoară ca un lanţ orbitor în primele raze ale zilei ce se apropia, am cunoscut adevărata mîndrie de a fi omul anului 2000. Aici am verificat, pe propria-mi piele de alb, înălţătoarea gîndire omenească asupra egalităţii între oameni, indiferent de forma capului sau culoarea pielii.

Şi, ca un om a cărui viaţă se leagă strîns de ţelul propus, îmi făgăduisem de a nu mai părăsi niciodată Luna, de a servi neclintit în punctul de bază-ghid atîta timp cît forţele nu mă vor părăsi. Să rămîn aci pînă cînd mai bătrîn fiind, ar fi de prisos să mă înapoiez pe Pămînt.

Doresc să fiu lăsat şi înmormîntat aici, printre stîncile văii unde mi-am trăit adevărata viaţă.

Acestea mi-erau gîndurile în noaptea ce se apropia de sfîrşitul ei, cînd racheta dintr-o altă lume îşi luase rămas bun şi cînd în auz îmi mai sunau măsurile simfoniei :

„Toţi pe lume fraţi noi sîntem.
Voie bună pe pămînt !".

*

Morov se desprinse cu totul de frămîntările sale pămînteşti, pătrunzînd atît de intim în viaţa „ghidului din Lună".

„Asta a fost un om adevărat ! Cu toate slăbiciunile sale, nu s-a lăsat înfrînt".

Răsfoi din nou paginile jurnalului ca şi cum ar fi vrut să-l mai privească o dată în faţă pe Bob Cooper. Ceasul îşi întindea în prelungire arătătoarele. Era 6 fix. După toate însemnările luate nu mai încăpea nici o îndoială că rezolvase problema. Puţin tulburat de viaţa acestui om care trăise înaintea lui cu jumătate de mileniu, înapoie bibliotecarului „Jurnalul". Îi mulţumi şi îşi luă ramas bun.

In seara aceleiaşi zile, la ora 21,30, înapoiat cu avionul la Moscova, intră în birourile agenţiei de presă şi gîtuit de emoţie comunică:

— Sînt studentul Efim Morov. Am întreprins cercetări privind apartenenţa mormîntului descoperit în Lună. Comunicaţi, vă rog, presei că mormîntul din Lună aparţine lui Bob Cooper. Acesta a trăit între 1932 şi 2008 şi a lucrat ca ghid în cadrul expediţiei ştiinţifice organizate de Oficiul interplanetar de pe lîngă Departamentul de astrobiofizică. In confirmarea celor ce susţin, indic ca surse: manuscrisul romanului neterminat al scriitorului Frolov din anul 2010, precum şi „Jurnalul unui ghid", ţinut de însuşi Bob Cooper.

Pe calea undelor, vestea făcu, în mai puţin de o jumătate de oră, înconjurul întregului glob, pătrunzînd în toate redacţiile lumii.

A doua zi, scoţînd din sertar teza sa de diplomă, Morov scrise pe prima ei pagină:

„Dedic această lucrare triumfului curajului şi ideii că în marea familie a Universului avem fraţi pretutindeni".

*

Premiul constînd într-un splendid elicopter de turism îl primi abia peste o săptămînă. Bucuria fu îndoită, întrucît în aceeaşi zi obţinuse şi diploma de absolvire.

Plin de nerăbdare, abia aşteptă sosirea serii, pentru ca împreună cu iubita sa, Lidia, să facă o plimbare pe clar de lună.

De sus, Luna răspîndea asupra Pămîntului lumina ei argintie, misterioasă. Elicopterul plutea lin în văzduhul senin de vară. In afara indicatoarelor de pe tabloul de bord, doar lumina Lunei învăluia pe tinerii îndrăgostiţi.

Dar cu Joyce ce s-o mai fi întîmplat? Nici nu te-ai mai interesat, răutăciosule! Voi, bărbaţii, doar la voi vă gîndiţi!

— Joyce o fi ajuns şefa unei navo-staţii interplanetare. Mai mult ca sigur că aşa s-au petrecut lucrurile. Pe mine în schimb, un singur lucru mă mai frămîntă.

— Care anume?

— Faptul că istoria modernă pomeneşte pe larg de întîlnirea pămîntenilor cu fiinţe de pe alte planete, dar omite cu desăvîrşire orice amănunt în legătură cu faptul că Bob Cooper ar fi fost înmormîntat în Lună. Explicaţia acestei chestiuni va trebui să constituie cea de-a doua lucrare a mea. Dacă vrei, va fi lucrarea noastră. Te iau colaboratoare. Ce spui? Primeşti?

— Spun că trebuia să te interesezi şi de Joyce.

— Şi, mă rog, pe cine să-l fi întrebat?

— Pe Smirnov!

— Bine. Mă duc să-l întreb! glumi Morov smucind cam brusc manşa elicopterului ca pentru a se întoarce.

— Răutăciosule, m-ai speriat. Mai bine ai deschide radioul. Se transmite muzică de vechi compozitori.

Plimbîndu-se deasupra minunatei lor Moscove, cei doi tineri ascultau o „Nocturnă" de Chopin. In acordurile stăpînite sau tumultuoase ale pianului, Efim şi Lidia admirau strălucirea discului lunar. Il priviră îndelung, ca pe un cunoscut, apoi se sărutară.

SFIRŞIT

Tiparul executat la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

2012

CLUB COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

cpsf.info

prelucrare & editor Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire, muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
aviligheorghe
krokodyllu
progressivefan3
car_deva
coolio
fractalus
panionios
nld68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala!)

Rugăm cititorii să ne trimită impresiile și sugestiile lor asupra lucrărilor publicate în colecția noastră pe adresa București, Raionul I. V. Stalin, Casa Scînteii, Piața Scînteii Nr. 1, Redacția revistei „Știință și tehnică". Telefon 7.60.10 int. 1571-1164.

Colecția „Povestiri științifico-fantastice" apare la 1 și 15 ale fiecărei luni, în 32 pagini, prețul de 1 leu exemplarul.

Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

Prețul abonamentelor:

3 luni	6 lei
6 luni	12 lei
1 an	24 lei

COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ - PREȚUL 1 LEU